

Ukanikorongi u Kagita Ubana a Asu u Aza a Korintiya

Ukukpa u kadyanshi

Bulus korongu ta ikanikorongi i re ubana a asu u Atoni a Korintiya. Korintiya ilyuci i'ya i pige kpam a ikengi i kushiva. Ama a da a ka rongo pini a wuta ta a asu kau-kau. Kala ka ilyuci ki kari n karinga wa adama a ukuna u cingi u da wari pini. Kuwa ku kameli ka a ka isa Afurodita ka iryoci i tsicingi tsu ilyuci yi, kpaci a zuwa ta pini ashankala kazu ka te adama a aza da a ka gbashika yi. Bulus bana ta a ilyuci yi u yain manyan ma uyan atani tsara u tsara ikebe i'ya wa lya n u wenishiki ama a ukuna u Yesu. Ama ushani aza a Korintiya yi aza a unambi a da, shegai aza roku azapige a da ama a reve ta n ele.

A ukanikorongi u na vi Bulus wenishike ta tyoku da Atoni a ka rongo a asu u da ama a ka yansa ukuna u cingi cika. U da Atoni a gan ta a rongo na ndishi n shinga, kotsu a rongo abolo abolo a da a ka shilakanasa wa. U wenishike ta u da kotsu Atoni a yansa unyushi u tsishankala ko ukuna u cingi u roku wa. U dansa ta tyoku da Kashila ka ciga iyolo i rongo. A ukanikorongi u na vi, Bulus wenishike ta tyoku da uciga u mayun wari n ucira. U wenishike ta kpam tyoku da ulya u kayala u mayun wari. A makorishi, u wenishike ta tyoku da a 'yangasai Yesu a ukpa, nala dem atoni a ne a ka tsara utsara u kaci.

Utsarā u kaci u Yesu a ukpā u tuko tā Atoni ucira u uma. Tagarāda u na u tonuko tsu tā an utsarā u kaci u Kirisiti u lai uciga u ili i likimba, kpam nala dem Atoni a ka fuḍa tā a 'yuwan ili i likimba a toni Kirisiti.

Ili i'ya i'ari a tagarāda u na vi

Idyani n kvasu ka Bulus (1:1-9)

Udani a kaci ka uḅolomgbono kaci (1:10-4:21)

Ukpāḍa u upanamgbana u aza a kuwa a te (5:1-7:40)

Unākā Kashilā tsupige a unā u kameli (8:1-11:1)

Ulya u kayala n ukuna u kuwa ku Atoni (11:2-14:40)

Utsarā u kaci u Kirisiti a ukpā (15:1-58)

Kune ubana a asu u aza a unambi (16:1-4)

Afoḅi a nwalu n Bulus (16:5-12)

Ili i'ya ya ḅālā Bulus n idyani (16:13-24)

Ukukpā u kadyanshi

¹ Mpa Bulus uza ḍa wa koronku ḍa ukanikorongi u na vi, utoku u tsunu Sasatsani dem wa danasa ḍa tā. Kashilā ka isa mu tā n woko kasuki ka Yesu Kirisiti Kawauwi adama a ḍa nala Kashilā ka cigai u woko.

² Eḍa Kuwa ku Atoni ku Kashilā ka kari a Korintiya ka ma koronku. Kashilā ka isa ḍa tā i woko ama a uwulukpi a ne. U gonuko ḍa tā uwulukpi a asu u Yesu Kawauwi. U yan tā dem nala a asu u ama a ḍa gbā a ka lyaka kala ka Yesu Kawauwi kayala a asu kau-kau. Kawauwi aya Asheku a tsunu kpam dem n Asheku a le.

³ Asaka Kashila Tata u tsunu n Asheku Yesu Kawauwi u naka da ukuna u shinga na ndishi n shinga.

Bulus cikpai Kashila

⁴ N tsu cikpa ta Kashila ka va adama a kune ku ushani ka u ne da, an i wokoi ama a Yesu Kawauwi gogo-na.

⁵ I yan ta utsari a ili dem, hal n gba kadyanshi n ureve dem adama a da i'ari kabolo n eyi.

⁶ Nala u wenike ta la vi ili i'ya n tonuko da a kaci ka ne mayun da.

⁷ Adama a nala i wusha ta gba kune ku Kulu ku Kashila ka u gain i tsara hal n i vani ugonu u Yesu Kawauwi Asheku a tsunu.

⁸ Wa zuwa da ta i gbama hal ubana a makorishi tsara Kashila ka kana da n unyushi wa kain ka baci Yesu Kawauwi Asheku a tsunu wa gono.

⁹ Mayun da Kashila ka yanka da nala, kpaci u tsu yansa ta gba ili i'ya baci dem u danai, kpam u dangasa da ta i yain tsije n Maku ma ne; wata, Yesu Kawauwi Asheku a tsunu.

Atoni a pecenei abon abon

¹⁰ Ama a va, ma folo da, adama a kala ka Yesu Kawauwi Asheku a tsunu, gba de i panamgbana n atoku. Kotsu i pecene kaci ka de abon kau-kau wa, shegai bolomgbanoi kaci ka de tsara i woko n katakasuvu ka te n ure u uyawunsa u te.

¹¹ Ama a va, ama roku aza da a'ari a kuwa ku Kuluwi* a tonuko mu ta a da efa pini ya yamgbana kananamgbani.

---

* **1:11** Kuluwi uka da, kpam a dana ko ama yi ama a ne a da ko agbashi ko aza da a ka rongo a kuwa ku te wa.

¹² A da ya dem a asuvu a de wa dansa ili kau-kau. Uza roku u dana, “Mpa Bulus da ma tono.” Uza roku u dana, “Mpa Apolo da ma tono.” Uza roku u dana, “Mpa Bituru da ma tono.” Uza roku kpmam u dana, “Mpa Kirisiti Kawauwi da ma tono.”

¹³ A ka fuda a peci Kawauwi uza da wari uza u te a asu kau-kau da? A'a! Bulus kuwa adama a de a mawandamgbani da? A'a! A lyubuğu da tsara i woko atoni a Bulus da? A'a!

¹⁴ N cikpa ta Kashila an bawu n lyubuğu ko uza u te u de, shegai Kirisibu n Gayu.

¹⁵ Gogo-na ko uza wa dana a lyubuğu yi a kala ka va wa.

¹⁶ (N ciɓa ta gbam, n lyubuğu ta dem Isitifanu n aza a kuwa a ne gba, shegai ma fuda ma ciɓa an n lyubuğu aza roku kpmam wa.)

¹⁷ Kawauwi ka suku mu n lyubuğu ama wa. Shegai u suku mu ta n yain Kadyanshi ka Shinga. Kpmam a'ayin a da baci ma yan Kadyanshi ka Shinga ki, n tsu yan ka n ugboji u ama wa, kpaci ma ciga ucira u ukpa u Kawauwi a mawandamgbani u woko u gbani wa.

Kawauwi ka ucira n kakiri ka Kashila

¹⁸ Ama da a'ari a ure u ubana a ukpa a pana baci akani a ukpa u Kawauwi, wa woko ta utengeshi ara le. Atsu kpmam aza da Kashila ka wauwusa, tsu pana baci, ucira u Kashila u da.

¹⁹ A korongu ta a Tagarada u Kashila:
“Ma wacinsa ta kakiri ka aza da a bidyai kaci ka le a'ari n kakiri.

Ma kangu ta ureve u arevi.” ◇

²⁰ Nɗya kalen ka likimba u ayawunshi, n awenishiki a mele, n aza a kananamgbani ka ukuna? Kashila ka zuwa le ta a wokoi ili i gbani kpam u wenikei kakiri ka le ka woko ka gbani.

²¹ Kashila uza da wari n kakiri u bidiga ta kaci ka ne wa asaka ama a likimba u na a yain manyan n kakiri ka le a boli yi hal a wene yi wa. A unu u nala, aku u gonoi u dangasai u wauwa aza da a wushuki n kadyanshi ka tsu yain kuɓari, ka kari yavu utengeshi.

²² Aza a Yahuda a tsu zama ta a wene ikunesavu tsara u wenike le Kashila ka yan ta manyan. Awulawa a tsu ciga ta a tsara kakiri.

²³ Adama a nala, an tsu yain kuɓari ku Kawauwi ka kuwai a mawandamgbani, aza a Yahuda a bidya ta u da unyushi u da, Awulawa kpam a bidyai u da ili i gbani.

²⁴ Shegai a asu u aza da Kashila ka isai, gba aza a Yahuda n Awulawa, akani yi a da na: Kawauwi, aya ucira n kakiri ka Kashila.

²⁵ Ko Kashila ka baci n utengeshi, u la ta ya dem kakiri, kpam ko wa baci bawu ucira, u la ta ya dem ucira.

²⁶ Ama a va, cibai tyoku da i'ari an Kashila ka dangasa da. Ama a likimba u naha a yawunsa an ama ushani a asuvu a de a'ari n kakiri wa. Ama da a'ari azapige a asuvu a de a'a gan wa. Ama da a'ari aza a kuwa ku tsugono a asuvu a de a'a gan wa.

²⁷ A unu u nala, Kashila ka dangasa ta ili i'ya likimba danai ili i utengeshi i'ya tsara u nei aza da a bidyai kaci ka le a'ari n kakiri uwono. U dangasai kpam aza da bawu a'ari n ucira tsara u nei aza da a'ari n ucira uwono.

²⁸ U dangasai ili i'ya ama a likimba a goroi a yawunsai yavu i maci i'ya wa ko kpam yavu ili i roku i'ya wa gba gba, aku u yankai ili i nala yi manyan a asu u ili i'ya a wenei n kalen tsara i woko i gbani.

²⁹ U yan ta nala tsara ko uza u yain aradi a kapala ka ne wa.

³⁰ Kashila ka ka zuwa da i woko ili i te n Yesu Kawauwi. U zuwai Kawauwi eyi kaci ka ne u woko kakiri adama a ulya u kapala u tsunu. Adama a ne a da Kashila ka wusha tsu. U gonuko tsu uwulukpi, kpam u nekei kaci ka ne tsara u wutukpa tsu a asu u unyushi u cingi.

³¹ Tagarada u Kashila u dana ta, “Uza da wa ciga u yain aradi, u yain a da a ili i'ya Asheku a yain koshi.”

2

Kadyanshi a kaci ka Kawauwi n ukpa u ne

¹ Ama a va, an n tuwai n tonuko da akani a da Kashila ka sokongi vi, n dansa n ureve u kadyanshi wa, kpam n wenike ugboji wa.

² Kpaci tun a'ayin a da mari n ada, n yawunsa ta n asansa n ko ndya wa, shegai bamu n Yesu Kawauwi koshi, hal gai ukpa u ne a mawandambani.

³ A'ayin a da n tuwai ara de vi, ikyamba i va i razugba ta hal gbam ya je adama a uwonvo.

⁴ Kpam an n wenishikei na n yanyi kuɓari ki, n dansa ta karara. N yan ugboji wa, bele n leshi da n kadyanshi. N asaka ta Kulu Keri ku Kashila ku wenike ucira u ne.

⁵ Yan ɗa n yain nala tsara i tsara upityanangu adama a ucira u Kashila, shegai adama a ugboji u vuma wa.

Kakiri ka Kashila

⁶ A'ayin a ɗa baci dem mari a asuvu a Atoni a ɗa a'ari n ucira, n tsu yan ta kadyanshi n kakiri. Shegai icun i kakiri ka likimba wari n ka ka wa. Kpam icun i kakiri ka aza a tsugono a likimba a na a ka ciga ka wa, kpaci ele aza ɗa ucira u le wa woko u gbani u ɗa.

⁷ N dansa ta n kakiri ka Kashila ka kari usokongi, ka u asakai usokongi hal n gogo-na. Kahu likimba gita, Kashila ka fobuso ta kakiri ka nala ki tsara u tuko tsu tsupige.

⁸ Ko uza u tsugono u te a likimba wa la u revei n ka wa. A da baci a'ari a revei n ka, a'ari a ka wandamgbana Asheku uza u tsupige wa.

⁹ Shegai Tagarada u Kashila u dana ta:
 “Ili i'ya Kashila ka fobusokoi aza ɗa a ka ciga yi i la ta ili i'ya a wenei n a'eshi a le,
 i la ta kpam ili i'ya a panai n atsuvu a le.
 Ko uza kotsu u yawunsa a ukuna u nala vi wa!”

¹⁰ Tsu reve ta n ukuna u nala vi kpaci Kulu Keri ku Kashila ku wenike tsu de ko ndya wa. U tsu wene ta ko ndya wa hal dem n ili i usokongi i Kashila.

¹¹ Ada koshi vu revei ili i'ya i'ari a katakasuvu ka vunu, Kulu Keri ku Kashila kpam aya koshi u revei ili i'ya i'ari a katakasuvu ka Kashila.

¹² Shegai Kashila ka naka tsu ta Kulu Keri ku ne, ili i'ya i zuwai bawu tsu tsu yawunsa tyoku ɗa ama a likimba a tsu yawunsa i'ya gai la vi. Da kpam

dem i zuwai tsu tsu reve ili i'ya Kashila ka naka tsu vi faa.

¹³ Tsu tonuko da baci nala vi, tsu tsu yanka kakiri ka kadyanshi ka vuma manyan wa. Tsu tsu dansa ta kadyanshi ka Kulu ku Kashila ku tonuko tsu tsu dana a'ayin a da tsa wutumkpusuka aza da a'ari n Kulu ku Kashila ukuna u mayun a kateshe.

¹⁴ Da gai i zuwai she uza da wari n Kulu ki aya koshi u tsu reve n unā u shinga u Kulu ku Kashila vi. Uza da baci dem bawu wari n Kulu ku Kashila, u tsu yawunsa ta unā u shinga u nala vi utengeshi u da.

¹⁵ Uza da baci wari n Kulu ki, wa fuda ta wa vece ukuna u na vi, shegai eyi ko uza wa fuda wa vece yi wa.

¹⁶ Tagarada u Kashila u dana ta:
 “Ya revei katakasuvu ka Magono ma Zuba?
 Ya wa fuda wa naka yi adooki?” ◇

Shegai tsa fuda ta tsa reve ukuna u na vi, kpaci tsa ta n katakasuvu ka Kawauwi.

3

Agbashi a Kashila

¹ Ama a va, an n dansai n ada, n dansa n ada tyoku u Atoni a da a'ari n ucira wa; u kana ta n dansa n ada yavu eda aza a likimba na da i'ari, ko kpam yavu mmuku n shili n da i'ari a asuvu a Kawauwi.

² N neshe da ilikulya wa adama a da i buwai ve ucomo mani. Ko n gogo-na kotsu i rasta ulya ilikulya wa adama a da ya rongo ta tyoku da ama a likimba na a ka rongo.

◇ 2:16 Isha. 40:3.

³ Ya yamgbana malyon n atoku a de kpam n i shilakani. Nala u wenike ta an eda aza a likimba na da, kpam ya tonu ure u ne.

⁴ Uza u te u de u dana ta, “Mpa Bulus da ma tonu.” Uza roku kpam u danai, “Mpa Apolo da ma tonu.” A'ayin a da ya dansa nala, i yan ta yavu eda ama a likimba a da.

⁵ Ya Apolo wari? Ya Bulus? Atsu agbashi a Kashila a da koshi aza da a banga da i wushuki. Ya dem a asuvu a tsunu manyan ma Asheku a naka tsu ma tsa yan.

⁶ Mpa icun i'ya n cei, Apolo kpam tsunki i'ya mini. Shegai Kashila ka ka zuwai i'ya i gbonguroi. ⁷ Uza da u cei n uza da u tsungi mini a'ari n kalen wa, shegai Kashila ka kari n kalen kpaci aya u zuwai i'ya i gbonguroi.

⁸ Uza da u cei n uza da u tsungi mini gba ciga da a ka ciga kashina ki ka lobono. Kashila ka tsupa ta ya dem n manyan ma ne.

⁹ Kpaci atsu atoku a da aza da a ka yan manyan ma Kashila kabolo, kpam eda kashina ka Kashila.

Kuma ku Kashila ka dem i'ari.

¹⁰ N yan ta manyan ma kamai ka shinga adama a da Kashila ka ka zuwa mu n fuda n yain ma, kpam n shigbai cuku tsu kuma tsi, uza roku kpam wa ma a zuba u ne. Shegai ya dem a asuvu a de u kirana n tyoku da wa ma.

¹¹ Cuku tsu kuma tsa tsu shigbai vi aya Yesu Kawauwi, uza wa kpam la wa shigba tsu roku kau wa.

¹² A'ayin a da baci ama a ka ma a zuba u cuku tsi, aza roku a ka yan ta manyan n zinariya ko azurufa ko atali a shinga, aza roku kpam a ka yan

tā manyan nā ndāngā ko a'iwā ko kpm ciwā.

13 Shegai a'ayin a ukondo n a afada a dā pini utuwā kain ka makorishi ka a ka kondo manyan ma kamai dem ka yain. Manyan dem a ka kondo tā ma n akina tsarā a wene ko akina yi a ka lya ma.

14 Kuma ki ku rāna baci wa, kamai ki ka tsarā tā katsupi ka malen ma manyan ma ne.

15 Shegai ku rāna baci, kamai ki ka namba tā ili gbā. Kamai ki ka la tā, shegai wa woko tā yavu uza dā u lai a akina.

16 N revei i reve tā edā kuwa ku Kashilā ka, kpm Kulu ku Kashilā kārī a asuvu a dē.

17 Kashilā ka wacinsa tā uza dā u wacinsai kuwa ku Kashilā ku na ki. Kpacī kuwa ki kā tā uwulukpi, kpm edā kaci ka dē kuwa ki ka.

18 Aṣakāi uyinsa kaci ka dē. Uza roku wa wundya baci eyi uza u kakiri u dā, tyoku dā likimba wa wundya kakiri kārī, she u gonuko kaci ka ne katengeshi a kapala ka le tsarā u woko uza u kakiri u mayun.

19 Ili i'ya likimba bidyai kakiri ka, i'ya Kashilā ka bidyai i woko utengeshi. Tagarāda u Kashilā u dana tā, “Kashilā ka wanda tā aza a ugboji a'ayin a dā a ka yan ugboji u le.”

20 U dana tā kpm, “Magono ma Zuba ma reve tā afofi a dā aza a kakiri a yain a gbani a dā.”

21 Kotsu i yain arādī an ya tonu vuma u pige u roku wa. Ili dem i dē i'ya:

22 Bulus n Apolo n Bituru aza dē a dā. Nala dem gbā likimba u dē u dā. Uma n ukpā n a'ayin a gogo-na n a dā a ka tuwā, a dē a dā. Mayun, ko ndya wa i dē i'ya.

²³ Edā kpam aza a Yesu Kawauwi a da, Yesu Kawauwi kpam uza u Kashilā u da.

4

Manyan ma asuki

¹ U gan tā ama a wene tsu tyoku u agbashi a Kirisiti Kawauwi, aza da Kashilā ka naḳai ukuna u maci u da wari usokongi.

² Kpam ama a naḳa baci agbashi manyan ma uyan, a tsu ciga le tā a yain ma n unāḳa u katakasuvu.

³ Mpa ara va, n dambula ko edā ko kuwa ku afada ku yanka mu afada wa. Mpa gbam n tsu yanka kaci ka va afada wa.

⁴ N reve n ukuna u cingi u roku u da n yain wa, shegai nala u zuwa n woko uza da bawu wari n unyushi wa. Asheku a da a tsu yanka mu afada.

⁵ Adama a nala kotsu i kidaga uza ugana bawu kotsu a'ayin a yain wa, vanai ve hal she a'ayin a da Asheku a gonoi. Wa wenike tā ukuna u da wari usokongi gogo-na a kateshe, wa wenike tā kpam ili i'ya ama a ka ciga i'ya i'ari usokongi a atakasuvu a le. Aku Kashilā ka woko uza da wa cikpala ya dem tyoku da u gain.

⁶ Ama a va, n zuwa da tā i wundyana mu n Apolo tyoku u iryoci a ukuna u da ma dansa vi, tsara i rotsongusu kalen ka udani u da u danai, “Tonoi i'ya a korongi a Tagarada u Kashilā koshi.” Pini nala, ya yan n aradi i gorimuko uza u te i goro uza u te wa.

⁷ Ya va wundya wari? Va wundya vu la Atoni a da a buwai? Ndya wari n i'ya, i'ya bawu Kashilā ka naḳa vu? Kashilā ka baci ka naḳa vu gba ili i'ya

vari n i'ya, ndya i zuwai va yan aradi yavu n kaci ka vunu ka vu yain i'ya?

⁸ Ya wundya ta yavu gba ili i'ya ya ciga i'a ta n i'ya. Ya wundya ta yavu aza a utsari a da i'ari. Hal i lyai tsugono bawu atsu. A'ari a dana gbam ngono n da i'ari kotsu tsu lyai tsugono tsi kabolo n ada.

⁹ U yan mu ta yavu Kashila ka zuwa tsu ta asuki tsara tsu woko ama da bawu ama a ka naka tsupige, tsu wokoi yavu aza da a'ari a kuwa ku a'ali aza da a ka ne uwono a kateshe.* Tsu wokoi yavu ama da a purai a bankai a kakura tsara a wuna le, tsara gba ama n atsumate a zuba a wundi tyoku da a ka kuwa.

¹⁰ Ama a likimba a na a ka wundya yavu atsu utengeshi u da tsa yan an tsa yanka Kawauwi manyan. Shegai ara de kpm ya wundya ta yavu i'a n kakiri an ya tonon Kawauwi. Ya wundya yavu atakasuvu a tsunu a'a n ucira wa, a de kpm n ucira. Ya wundya ama a ka nakasa da tsupige shegai atsu a ka nakasa tsu wa.

¹¹ Hal n gogo-na gbam kambulu n kakuli ka tsari a upana, tsu kpm n aminya a u'uka a shinga wa. Ama kpm a ka yansa tsu mavura cika. Tsara n kuwa ku kaci ku tsunu wa.

¹² Tsu matsa ta tsu yain manyan n akere a tsunu. Ama a yanka tsu baci unu u cingi, tsu tsu zuwuka le ta unu u shinga. Ama a ka yansa tsu baci mavura, tsu tsu kawunku ta ma.

---

* **4:9** Katigi ka aza a Roma ka lya baci kuvon aku a ka gono a kuwa, a kapala ka wa wala, aku asoje n aza da a banga yi a toni yi a kucina. Pini nala, aza da a kana tyoku u agbashi a'ayin a kuvon yi a toni a makorishi. Bulus ratsanaka ta kaci ka ne n agbashi a da a'ari a makorishi.

¹³ Ama a ka dansa baci kagbani a kaci ka tsunu, tsu tsu dansa ta ukuna u shinga a kaci ka le. Gogo-na gbam tyoku u kaviri da ama a bidya tsu ili i'ya a ka wotsongu n tyoku u akama a da a ka za a wotsongu.

¹⁴ Ili i na yi korongu da ma korongu i'ya tsara i pana uwono wa. Ciga da ma ciga n rono da atsuvu kpaci eda mmuku n va n da aza da ma ciga.

¹⁵ Ko i'a baci n awenishiki azu kupa (10,000) aza da a ka wenishike da a kaci ka Kawauwi, mpa tata u de koshi. I woko de mmuku n va a asuvu Kawauwi an n tonuko da ukuna u ne.

¹⁶ Adama a nala, ma folo da i toni iryoci i va i yain tyoku da mpa ma yansa.

¹⁷ Ili i'ya gai i zuwai ma sukunku da maku ma va Timoti i'ya gai la vi. Aya macigi ma va kpam kagbashi ka maci ka Asheku. Wa cibuga da ta ili i'ya n wenishikei a kaci ka Yesu Kawauwi tyoku da n wenishikei ko nte wa a asuvu a a'uwa a Atoni.

¹⁸ Aza roku a de a ka yan aradi yavu ma tuwa da ukyawan wa.

¹⁹ Shegai Asheku a wushuku baci n tuwa, wa barakpa wa ya wene mu ta. N tuwa baci ma wene ta ili i'ya aza a aradi a nala yi a ka yansa. Kpam ma reve ta mayun da baci a'ari n ucira u Kashila ko kpam kadyanshi ka gbani ka a'ari a uyansa.

²⁰ Kpaci tsugono tsu Kashila tsu adama a kadyanshi wa, shegai adama a ucira.

²¹ A asuvu a ili i re i na yi, ndya i dangasai, n tuwa n kajaɓu, ko gai n tuwa yuwu n uciga?

5

Afada a kaci ka tsishankala

¹ N pana ta a da uza roku a asuvu a de u yan ta tsishankala, a da wa vakusu n uka u tata u ne. Ko aza da gbam bawu a revei Kashila a kovo ta ucun u unyushi u nala vi.

² Ya yan aradi, a una u da ya namgba katsuma. U gan ta gbam i loki yi kpam i wutukpa yi a asuvu a ama a de.

³ Ko an u wokoi ma ta mbari n ada, n tsu cibusa ta n ada. N yan ta afada yavu ma pini kabolo n ada. N ucira u da Yesu Asheku a naka mu, n kidaga ta vuma da u yain unyushi u cingi u nala vi ugana yavu ma pini n ada.

⁴ A'ayin a da baci i isa ndishi a ukuna u na vi, kulu ku va ka ta n ada, ucira u Yesu Asheku kpam wa rongo ta n ada pini a asu vi.

⁵ U kana ta i neke vuma u nala vi a asu u Kanangasi.†* Kanangasi ka wacinsa ta ikyamba i ne, shegai a ka wauwa ta kulu ku ne kain ka baci Yesu Asheku u ganoi.

⁶ Aradi a de a gan wa. I reve ta kalen ka udani u da u danai, “Maku ma yisti kenukulu ma ma tsu zuwa kira ku akala ku kasasu ku shita.” Wata, i asaka baci vuma da wa yansa tsishankala tsi u lyai kelime n ada, aza roku a asuvu a de a ka gitā ta yansa unyushi u cingi tyoku da wa yansa.

⁷ Tyoku da aza a Yahuda a tsu takpa gba yisti da wari a a'uwa a le kahu a yain Abiki a Upasamgbana,† nala dem ya takpa vuma u nala vi a asuvu a de. Kashila ka wulukpe da ta adama a da Kawauwi ka kuwai u wutukpa tsu a unyushi u cingi. Wa ta tyoku u ncon n da aza a Yahuda a tsu kida a'ayin a

---

* 5:5 Kanangasi; wata, “Shetan” kala ka dem ka Kalapansi.

Abiki a Upasamgbana caupa.

⁸ Adama a ɗa wari mayun nala, u gan ta tsu rongo ucibusa atsu ama a Kashila a ɗa. Tsu varangu yisti cau vi; wata, kotsu tsu rongoi n ahali a cingi n a malyon n ure u tsicingi tyoku ɗa tsu yansa caupa kahu tsu woko Atoni wa, shegai tsu rongoi n ahali a shinga n ukuna u mayun tyoku u burodi u ɗa bawu wari n yisti.

⁹ An n koronku ɗa caupa, n tonuko ɗa ta kotsu i pecembene n ama ɗa a ka yansa tsishankala.

¹⁰ Aza ɗa bawu a'ari Atoni alya ma dansaka wa. Mayun ɗa aza roku a asuvu a le a ka yansa ta tsishankala. Aza roku a le a ka yansa ta kurura, aza roku aza a mawusuka, aza roku kpam aza a ulyasaka ameli kayala a ɗa. Ya ciga baci i pecembene n icun i ama a nala yi, u kana ta she i asaka likimba.

¹¹ Ili i'ya ma tonusuko ɗa i'ya, i pecembene n uza ɗa wa isa kaci ka ne Katoni, shegai wa yansa tsishankala, ko kpam wa yansa kurura, ko kpam uza ɗa wa lyasaka ameli kayala. I pecembene n uza ɗa wa wishisa aza roku, ko kasoi, ko kpam uza u mawusuka. Kotsu gbam i lyai ilikulya kaɓolo n ucun u vuma u nala vi wa.

¹² Ma n ucira u ɗa ma yanka aza ɗa bawu a'ari Atoni afada wa. Shegai i'a ta n ucira u ɗa ya barana Atoni a ɗa a yain icun i inyushi i nala.

¹³ Kashila ka ka yanka aza ɗa bawu a'ari Atoni afada. Tagarada u Kashila u dana ta, “Uza roku wa baci uza u cingi a asuvu a de, loko ni.” ◇

6

Ubansaka atoku a kunu ku afada

¹ Uza roku a asuvu a de wa baci n ukuna n Katoni ka roku, kotsu i banka ukuna vi a asu u uza u afada u da bawu wari Katoni wa. Foloji ama a Kashila a yanka da afada a ukuna vi.

² I reve an kain ka roku atsu Atoni tsa yanka likimba afada wa? Ede baci ya yanka likimba afada, ya fuda ya yan afada a ikuna i kenu i na yi wa?

³ I reve an a a'ayin a da a ka tuwa tsa yanka atsumate a zuba afada wa? Adama a nala ya fuda ta ya yanka ikuna i naha afada.

⁴ I'a baci n ukuna icun i na, nida ya bana a asu u aza a afada a kateshe, aza da bawu ama a Kashila a ka naka karinga? ⁵ N dana ta nala tsara i pana uwono. N reve ta a ka namba uza roku a asuvu a de uza da wari n kakiri ka wa fuda wa yan afada a'ayin a da baci ukuna u rukpai a mere ma Atoni wa.

⁶ Shegai a una u da ya yan nala, aku i gonoi ya bansaka atoku a de a kuwa ku afada, ya yansa kananamgbani a kapala ka aza da bawu a revei Kashila.

⁷ I bidya baci ukuna u de ubana a kunu ku afada, i rukpa de. Katoni ka roku ka yanka baci uza u te u de i'ya bawu i gain, kotsu u banka yi a asu u uza u afada wa. Wa laka yi ta u yanka yi baci ukuna u roku wa. Ko kpam Katoni ka roku ka ryafa baci uza u te u de, kotsu u banka yi a asu u uza u afada wa. Wa laka yi ta u asaka ukuna vi.

⁸ Shegai eda dem i tsu nusa ta i ryafa kpam aza roku, i tsu yan ta dem nala a asu u atoku a de Atoni!

9-10 Kotsu i yinsa kaci ka ɗe wa. Mayun i reve ta ama a cingi a ka tsara tsugono tsu Kashila wa. Ama a na yi alya, aza da a ka lyasaka ameli kayala. Nala dem aza a uyan tsishankala, n a'ali a da a ka vakusu n aka a roku, n aka a da a ka vakusu n a'ali a da bawu a'ari a le, icun i ama a na a ka uwa a tsugono tsu Kashila wa. A'ali a da a asakai atoku a le a'ali a ka vakusu n ele a ire kau-kau. Aza da a ka boko, n aza a kurura, n aza a mawusuka, ele dem a ka uwa a tsugono tsu Kashila wa. Asoi a da a tsu gutukpa, n aza da a wishisai a'ala a atoku a le, ama da a ka yansa gba ili i na yi a ka tsara tsugono tsu Kashila wa.

11 Kahu i wushuku n Kawauwi, aza roku a ɗe a yansa ta ili i gbani i nala yi. Shegai Kashila ka zaka da ɗe unyushi u cingi u ɗe u gonuko da uwulupi, kpam u gonuko da i wokoi a asuvu a aza da a'ari dere a kapala ka ne. U yan ta gba ili i nala yi a asuvu a kala ka Yesu Kawauwi Asheku kpam n ucira u Kulu ku Kashila ka tsunu.

Naka Kashila tsupige n ikyamba i vunu

12 Aza roku a ɗe a dana ta naha: “Ma fuda ta ma yan ili i'ya baci dem ma ciga, adama a da mari Katoni.” Aku n wushunku le naha: “Mayun da, uwenishike u nala vi mayun da, shegai nala u wenike la vi ili dem i'ya i'ari n kalen wa.” Ko n dana baci, “Ma fuda ta ma yan gba ili i'ya ma ciga,” ma asaka ili yi i gonuko mu kagbashi ka ne wa.

13 I dana ta, “Ilikulya i lobono ta adama a katsuma, katsuma kpam ka lobono ta adama a ilikulya.” Nala wari, shegai kain ka roku Kashila ka kotso ta n ele gba. Kashila ka yan ikyamba adama a tsishankala wa. U yan ta i'ya adama a da

a ka gbashika Asheku, kpm Asheku a kirana ta n ikyamba i tsunu.

¹⁴ Kashila ka 'yangasa ta Asheku a ukpa, kpm wa 'yangasa tsu ta dem n ucira u ne.

¹⁵ I reve ta ikyamba i de apashi a ikyamba i Kawauwi a da. U gan n bolomgono kapashi ka ikyamba i Kawauwi n kashankala da? Ko kenu!

¹⁶ Kpm i reve an uza u bolomgono baci ikyamba i ne n kashankala u woko de ikyamba i te n eyi wa? Kpaci Tagarada u Kashila u dana ta, “Ama a re a le a ka woko ta ikyamba i te.” ◇

¹⁷ Shegai uza da wari ubolomgoni n Asheku, kulu ku ne n ku Asheku ku woko ta ku te.

¹⁸ Adama a nala she i suma uyan tsishankala. Gba icun i unyushi u cingi i'ya ama a ka yansa a kateshe ka ikyamba ka wari, shegai bamu n tsishankala. Aza a uyan tsishankala a nusuka ta ikyamba i le.

¹⁹ I reve an ikyamba i de asu da Kulu Keri ku tsu dusukusu da wa? Ka ta a asuvu a de. Kashila n kaci ka ne aya u nakai Kulu Keri. Eda i'ari n kaci ka de wa, shegai eda aza a Kashila a da.

²⁰ Kashila ka tsila da de. U tsupa de n katsupi ka pige. Adama a nala, u kana ta i yain ili i'ya ya naka Kashila tsupige n ikyamba i de.

7

Uwenishike a kaci ka iyolo

¹ Gogo-na ma tonuko da ta ili i'ya n yawunsai a kaci ka ili i'ya i koronku mu a ukanikorongi u de. I da, “Uza wa ciga baci u zuwa Kashila ka pana

---

◇ 6:16 Kag. 2:24.

kayanyan, u gan ta u rongo bawu u vaki n uka, ko kenu.”

² Shegai ili i'ya ma tonuko da i'ya: aza roku a ka fuda a ka kana kaci ka le wa, she a ba a yan tsishankala. Adama a nala a da u gain ya dem u zuwa uka u ne u da wa vakusu n eyi koshi. Uka kpmam u gan ta u bana iyolo a asu u vali da wa vakusu n eyi koshi.

³ U gan vali u kpaɗa uvaku n uka u ne wa, nala wari kpaci aya vali u ne. Nala wari n uka vi kpaci aya uka u ne.

⁴ Uka vi wa yan n ucira a kaci ka ikyamba i ne wa, she n vali vi. Nala dem vali vi wa n ucira a kaci ka ikyamba i ne wa, she n uka vi.

⁵ Kotsu uza u te u le u bishinka utoku u ne ikyamba i ne wa, shegai ama a re le a wushuku baci a shamgba ve hal ubana a'ayin kenu, tsara a gonuko kaci ka le a asu u kavasus. Pini nala, aku a gono kpmam tsara Kanangasi* ka kondo le adama a ukpaɗa u kana u kaci u le wa.

⁶ Dana da n danai nala tsara i tsara ucira u da ya kana kaci ka de a asuvu a iyolo. Shegai mele ma ma zuwuka da wa.

⁷ Wa yan mu ta, gba Atoni a ka kpaɗa baci uyan iyolo, tyoku da mpa mari bawu uka, shegai Kashila ka naka ta ya dem kune ku ne, uza u na n kune ku ne kau, uza roku kpmam n kune ku ne kau.

⁸ Gogo-na eda ma dansaka agapa na nra na aza da a'ari Atoni. Wa lobono ta i rongo nala bawu i yain kpmam iyolo tyoku da mpa mari.

⁹ Shegai ya fuda baci ya kana kaci ka de wa, i

---

* **7:5** Kanangasi; wata, “Shetan” kala ka dem ka Kalapansi.

yain iyolo. Wa laka ta tsulobo i yain iyolo n u da ya kuwa n maluwa.

¹⁰ Ma ciga ta n barana da eda aza da i yain iyolo. Shegai mayun mpa ma barana da wa, Yesu Asheku da. Adama a nala mpa ma barana da wa, aya. Avu uka da baci, kotsu vu peci n vali u vunu wa.

¹¹ Kpam ko vu pece baci kotsu vu yain iyolo i roku wa, shegai vu gono pini a asu u vali u cau u vunu. Avu kpam vali da baci, kotsu vu loki uka u vunu wa.

¹² Gogo-na eda aza da i zuwai aza da bawu a'ari Atoni eda ma dansaka. Yesu Asheku u wenishike tsu ko i te a kaci ka nala wa, shegai ma wenishike da ta a kaci ka ukuna vi. Aza roku a de a'ali a Atoni yi i'a ta n aka da bawu a'ari Atoni. Uka vi wa ciga baci u rongo n avu, kotsu vu loki yi wa.

¹³ Avu uka da vari Katoni, kpam vali u vunu bawu vari Katoni, hal u wushuki u rongo n avu kotsu vu peci n eyi wa.

¹⁴ Vali u da bawu vari Katoni kpam vari n uka u da vari Katoni, iyolo yi i'a ta uwulukpi adama a uka vi. Nala dem uka u da bawu vari Katoni wa baci n vali u da vari Katoni, iyolo yi i'a ta uwulukpi adama a vali vi. Nala baci wa, mmuku n de mari ma woko ta mmuku n da bawu mari uwulukpi. Shegai gogo-na mmuku n de ma woko ta uwulukpi adama a uwulukpi u da vu tukoi a asuvu a iyolo yi.

¹⁵ Uza da bawu vari Katoni ki, wa ciga baci u peci n Katoni ki, she Katoni ki ka zuwa yi u shamgba bamu n uciga u ne wa. Nala u gita baci, Katoni ki kabirya yi kpam n iyolo i nala yi wa. Shegai uciga utsara u da baci, iyolo yi i shamgba le

pini n vali ko uka da bawu wari Katoni ki bawu a pecei, kpaci Kashila ka ciga ta Atoni a rongo ndishi n shinga n ama.

¹⁶ N ada da ma dansa aka a da a'ari Atoni: Gaawan vali u vunu u woko Katoni ka Kawauwi adama a vunu. Nala dem eda a'ali a da i'ari Atoni: Gaawan uka u vunu u woko dem Katoni ka Kawauwi adama a vunu.

Tonoi Asheku kain dem

¹⁷ A kuwa ku Atoni ka baci dem n banai n tsu tonuko le ta a shamgba pini tyoku da a'ari tun a'ayin a da Yesu Asheku u dangasa le, kpam Kashila ka isa le a woko ama a ne. Gogo-na nala kpam ma tonuko da.

¹⁸ Tyoku u, uza da baci a kida kacombi kahu u woko Katoni, kotsu u dana wa woko yavu a kida yi kacombi wa. U woko baci Katoni bawu a kida yi kacombi, kotsu u dana she u kida kacombi wa.

¹⁹ Ko a kida yi kacombi ko a kida yi wa, gba ili i te i'ya. Ili i'ya i lai n kalen i'ya uyan u ili i'ya Kashila ka danai a yain.

²⁰ Lyayi kelime n urongo tyoku da i'ari a'ayin a da Kashila ka isa da.

²¹ Avu kagbashi ka? Kotsu u nala u gala vu wa, shegai vu tsara baci kabala ka va tsara kaci ka vunu, vu lyai kelime, nala wa n ukuna wa.

²² Aza da a'ari agbashi a'ayin a da Asheku a isa le vi, alya a ka woko yaa a asuvu a Asheku. Nala kpam aza da bawu a'ari agbashi a'ayin a da Asheku a isa le vi, a ka woko ta agbashi a Kawauwi.

²³ Kashilā ka tsila dā de. U tsupa de n katsupi ka pige adama a de. Kotsu i woko tyoku u agbashi a ama hal i kpaḍā upanāka Kashilā wa.

²⁴ Ama a vā, n doku tā n danai, shamgbai pini tyoku dā i'ari a'ayin a dā Kashilā ka isā dā, wa bāngā dā tā i yain nala.

Aza da bawu a'ari n iyolo

²⁵ Gogo-na a kaci ka ama dā bawu a'ari n iyolo dā ma korongu. Asheku a dana ukuna u roku tyoku dā ama a na yi a gain a ka yan wa, adama a nala asakā n dana ili i'ya n yawunsai. Ya wushuku tā n ili i'ya n danai cinda Asheku a pana mu tā iyali.

²⁶ Adama a upana u ikyamba u gogo-na dā i zuwai ma nākā adooki a asu u aza dā bawu a yain iyolo a rongo pini bawu iyolo.

²⁷ Shegai vu yan baci iyolo, kotsu vu peci wa. Vu yan baci kotsu iyolo wa, kotsu vu boli vu yain iyolo wa.

²⁸ Ko vu zuwa baci uka, vu nusa wa. Nala dem maku ma uka ma yan baci iyolo, u yan unyushi wa. Ma ciga kadambula ka iyolo ka tsarā dā wa.

²⁹ Ama a vā, n tonuko dā karara, a'ayin a tsunu a likimba a'a gan wa. Adama a nala a'ayin a dā a woko tsu vi kotsu tsu nangasa a dā a asu u kadambula a kaci ka iyolo wa.

³⁰ Kpam ko vā baci a kushen adama a un-ambukatsuma, vu lyai pini kapala n ugbashika Asheku. Ko vā baci a idyoshi n vu pani kayanyan, kotsu vu asakā upana u kayanyan u vunu u zuwa vu vu asansa n ugbashika Asheku wa. Ko vu tsarā baci ili ushani, kotsu i zuwa vu vu asakā ugbashika Asheku Yesu Kawauwi wa.

³¹ A'ayin a da baci dem vu yain ili i na yi; wata, i'ya ama a tsu yan a likimba vi, kotsu vu nangasa a'ayin a vunu a ucibusu i'ya wa, kpaci likimba n ili i'ya i'ari pini gba ya kotso ta gogo.

³² Ma ciga i rongo a kadambula a kaci ka ili i likimba wa. Uza da bawu wari n iyolo, wa fuda ta wa wuna a'ayin a ne a uyanka Asheku manyan, n u cibusu tyoku da wa zuwa yi u pana kayanyan.

³³ Shegai uza da wari n uka wa ta n kadambula cika. Wa yan ta kadambula a kaci ka ili i likimba, kpam n i'ya wa yan tsara uka u ne u pana kayanyan.

³⁴ Katakasuvu ka ne ka pece ta kure. Maku ma uka ko kpam uka da bawu wari n vali, wa fuda ta wa wuna a'ayin a ne a uyanka Asheku manyan. U naka Asheku kaci ka ne, ikyamba i ne n kulu ku ne. Shegai uka da baci wari n vali, u tsu yanka ta a'ayin a da wari n a da manyan u yain ili i likimba n i'ya wa yan tsara vali u ne u pana kayanyan.

³⁵ A'ayin a da baci dem n yain kadyanshi n ada naha, ciga da ma ciga n sira da wa, shegai an ma ciga n banga da da. Ma ciga ta i rongo n ahali tyoku da ama a Asheku a gain a rongo tsara i gbashika Asheku bawu ili i'ya ya damgbarasa da.

³⁶ Uza yawunsa baci u yanka kamana ka ne dere wa an bawu a yain iyolo, hal kamana ki ka wura a'ayin a iyolo. Pini nala, u gono u tuwa u yawunsai wa yan ta iyolo yi, wa fuda ta wa yan i'ya. Nala woko unyushi wa.

³⁷ Shegai u shamgba baci n ucira a katakasuvu ka ne wa n ukuna u da wa zuwa yi u yain iyolo wa, kpam hal wa fuda wa kana kaci ka ne. U yawunsa

baci gai n kaci ka ne bawu wa zuwa kamana ka ne ki. Wa n ukuna wa, u yan ta ili i'ya i'ari dere.†

38 A yan baci iyolo yi ili i shinga i'ya, a yan baci iyolo yi wa, wa laka ta tsulobo.

39 U kana ta uka u rongo a kuwa ku iyolo hal ukpa u vali vi. Pini nala, wa fuda ta u bana iyolo i roku, shegai u bana uza da wari Katoni iyolo.

40 Ara va wa laka ta upana kayanyan wa rongo baci marana. Kpam yavu nala dem Kulu ku Kashila ka tono.

8

Ilikulya i'ya a darampai ameli

1 Gogo-na ma ciga ta n yain kadyanshi a kaci ka inyama i'ya a darampai ameli. Gba tsunu tsu reve ta ili i roku a kaci ka ukuna u na vi. Ureve u zuwa tsu ta tsu 'yangasai avangatsu a tsunu n aradi, shegai uciga u zuwa tsu ta tsu banga atoku.

2 Uza da baci u wenei yavu wa n ureve, kotsu u cina ureve u mayun wa.

3 Shegai uza da wa ciga Kashila, aya Kashila ka tsu reve kpam ka tsu kirana n eyi.

4 Ili i'ya n danai i'ya na a kaci ka utakuma u inyama i'ya a darampai ameli: Tsu reve ta gai

---

† 7:37 Mkpanda n na mi ma yan ta kpam n kalen: A dana tata wa kangu makere ma ne ubana iyolo, kpam u wura de ayen a iyolo. Gogo-na tata vi yawunsa baci ugan u bishinka yi wa, kpam makere mi n kaci ka ne wa ciga iyolo, u asaka yi u yain. Unyushi u cingi u da wa. A dana tata vi u yawunsa ta n kaci ka ne bawu uza roku naka yi adooki u da wa asaka makere ma ne ma yain iyolo wa. U toni ili i'ya u yawunsai a kaci ka makere mi kpam u woko tyoku da wari. Ili i shinga i'ya dem.

kameli ili i maci i roku i'ya a likimba wa, kparam tsu reve ta Kashila ka te ka koshi.

⁵ A tsu bidya ta ili i zuba n i likimba ushani “ashila” n “asheku” ili i'ya bawu i'ari “ashila” n “asheku” a mayun.

⁶ Shegai tsu reve ta tsa ta n Kashila ka te koshi, aya Tata, uza da u yain ili gba, u yan tsu kparam tsara tsu gbashika yi. Yesu Kawauwi aya koshi Asheku a tsunu. Ili i'a la i'ya bawu u yain wa, kparam adama a ne a da tsari n uma.

⁷ Shegai ya dem da revei nala vi mayun da wa. Aza roku a cuwanaƙa de n ameli, da i zuwai hal n ara a ka takuma baci icun i inyama i nala yi, a tsu wene ta yavu i kameli i'ya. A wene ta yavu ya tsunku le ta ashinda a lya baci icun i ilikulya i nala yi. A yawunsa ta nala kpaci u wuyana le ta a takpana ili i shinga n i'ya bawu i'ari i shinga.

⁸ Mayun da ilikulya i tsu tuko tsu evu n Kashila wa. Tsu lya baci i'ya wa, ya jebe tsu ili wa. Tsu lya baci i'ya, ya doku tsu ili wa.

⁹ Shegai kotsu i kirana, kotsu utsara u kaci u ulya ilikulya u de u woko ili i'ya ya zuwa aza da bawu uyawunsa u le u gbamai a tadarasa wa.

¹⁰ I reve ta an ameli ili i maci i roku i'ya wa, adama a nala wa woko kadambula wa vu bana baci a kunu ku kameli vu lyai ilikulya. Shegai uza da bawu uyawunsa u ne u gbamai u wene vu baci va lya a kunu ku kameli, eyi dem wa yan ta maluwa ma wa lya.

¹¹ Ili i'ya vu revei nala vi, i wacinsa ta vuma u nala vi uza da Kawauwi ka kuwai adama a ne.

¹² Vu nusuka baci atoku a vunu tyoku u nala hal vu zuwa le a yain ili i'ya a bidyai i cingi i'ya, avu

dem vu nusuka ta Kawauwi.

¹³ Ma takuma baci inyama hal i zuwa utoku u va u yain unyushi u cingi, ma doku ma takuma unyama wa gba uma u va, kpaci ma ciga yi u taɗatsa adama a va wa.

9

Bulus ili i te i'ya n asuki a da a buwai

¹ Mpa yaa da mari. Mpa kasuki ka. N wene ta Yesu Asheku a tsunu, eɗa manyan ma Asheku a yain a akere a va.

² Ko aza roku a bidya mu baci kasuki wa, eɗa i bidya mu ta kasuki. Eɗa n kaci ka de i'a ta kaɓolo n Asheku, ili i nala i'ya i wenikei an mpa kasuki ka.

³ Uwushuku u da n wushunki aza da a ka wecike ucira u va u da na:

⁴ Tsa ta n ucira u da tsa wusha ilikulya adama a manyan ma tsu yain.

⁵ Asuki a da a buwai n a'angu a Asheku, n Bituru gba a'a ta n aka aza da a'ari atoni a Kawauwi aza da a soku le a nwalu n le. Tsa ta n ucira u da tsa yan dem nala.

⁶ U kana mpa n Baranaba tsu yain manyan aku tsu tsara ikebe i'ya tsa tsila ilikulya wa.

⁷ Kasoje ka bana baci a asu u kuvon, u tsu tsupa ikebe i ilikulya da? Uza u tsu ce kashina aku u kpaɗa ulya ili i kashina yi? Kaliniki ka linaka ushiga bawu u soi mani ma le?

⁸ N yan kadyanshi ka na ki n ucira u va wa, shegai Mele ma Kashila ma dana ta dem nala.

⁹ Tsu yan ta kaneshi a Mele ma Musa korongi: “Kotsu i kimbā unā u kanaka a'ayin a da wa lapa

ilya wa.”* An Kashilā ka danai nala, n anaka a ɗa koshi wa yan kadyanshi? A'a!

¹⁰ N ɗtsu ɗa wa dansa. Uza ɗa u limai n uza ɗa u lapai a yain manyan ma le n uzuwa u uma u ɗa a ka tsarā kaɓon ka ilya yi.

¹¹ An tsu tonuko ɗa akani yi, u woko ta yavu icun i Kashilā i'ya tsu cei a asuvu a atakasuvu a ɗe. Adama a nala tsā ta n ucira u ɗa tsa wusha ilikulya n ili i'ya i buwai tyoku u ili i'ya tsu kapai ara ɗe.

¹² I ɓanga baci aza roku aza ɗa a yanka ɗa kuɓari, tsā ta n ucira u ɗa u lai u le.

Shegai ɗtsu tsu taɓa ɗa uzuwa i naɓa tsu tyoku nala wa. Tsu pelenshike ta ili i'ya tsari n i'ya kotsu tsu ɓishinka Kadyanshi ka Shinga ka Kawauwi utambura wa.

¹³ I reve ta gai aza ɗa a tsu yan manyan a Kuwa ku Kashilā nte a tsu wusha pini ilikulya i le. Adarɓkpi a ɗa a tsu yan uɗarɓkpa nte dem a tsu wusha pini kapashi ka le.

¹⁴ Nala dem Asheku a wenishikei aza ɗa a tsu yan kuɓari ku Kadyanshi ka Shinga a wushi ilikulya i le.

¹⁵ Shegai n taɓa ɗa uzuwa i naɓa nala wa. Kpam koronku ɗa ma koronku ɗa adama a ɗa ma ciga i naɓa mu ili wa. N wene ta yavu da wa laka mu ta shana n kuwa n u ɗa ya yan nala.

¹⁶ N yan aradi adama a ɗa ma yansa kuɓari ku Kadyanshi ka Shinga wa. Manyan ma nala mi ma Kashilā ka danai n yain ma, kpam u kana ta n yain ma. Ter va n 'yuwan baci ma uyan!

---

* **9:9** A a'ayin a nala yi, a ka ciga baci a lapi ilya, anaka a ɗa a ka rongo ukpatsa ilya yi hal she i gewe.

¹⁷ N yan baci manyan ma na adama a ɗa mpa n kaci ka va n dangasai n yain ma, u kana ta i tsupa mu. Shegai n yan ta manyan ma na mayun mayun adama a ɗa Kashila ka ka naka mu ma.

¹⁸ Katsupi ka eni ka ma wusha? Kabala ka uyan kuɓari ku Kadyanshi ka Shinga ka gbani, kpam n tsu zuwa ama a tsupa mu adama a manyan ma nala mi wa.

¹⁹ Mpa kagbashi ka uza ka wa. Shegai n gonuko ta kaci ka va kagbashi ka ama gba tsara n lyai kaci ka ama ushani.

²⁰ A'ayin a ɗa baci mari n aza a Yahuda, n tsu rongo ta tyoku u uza u Yahuda tsara n lyai kaci ka le. Mele ma Musa ma ma tsu lya tsugono tsu le, ko an u wokoi ma ma lya tsugono tsu va wa. Shegai n tono ta Mele mi derere tsara n lyai kaci ka le.

²¹ Nala dem an mari kaɓolo n Awulawa, n rongo ta tyoku u le, aza ɗa bawu a ka tono Mele, tsara n lyai kaci ka le. Nala u wenike an n kpaɗai utono Mele ma Kashila wa, shegai n tono ta mele ma Kawauwi.

²² Nala dem, an mari kaɓolo n aza ɗa bawu a'ari n ucira a asuvu a upityanangu, n woko ta dem yavu ma n ucira wa, tsara n lyai kaci ka le. N woko ta gba ili i'ya ma woko a asu u ama tsara gai n lyai kaci ka le.

²³ N yan ta ili i nala yi tsara Kadyanshi ka Shinga ka tambura, kpam n pana kayanyan adama a una u shinga u Kashila.

²⁴ Ciɓai, a ka yan baci kalambale, ya dem u tsu suma ta, shegai vuma u te u ɗa koshi u tsu tsara kune. Eɗa dem u kana ta i suma tsara i lyai kalambale ki.

²⁵ Uza ɗa baci dem u yain kalambale ka nala ki u tsu fobuso ta kaci ka ne tsara u tsara kune ku funi† u ɗa wa namgba gogo.† Shegai aƙsu tsu tsu fobuso ta kaci ka tsunu tsara tsu tsara kune ku funi ɗa wa rongo pini hal ubana.

²⁶ Da gai i zuwai n sumai she a kabaru ka kulya ki. Da kpam i zuwai n zuwai ucira u va gba tyoku u uza ɗa u tsu shilakana n adimbi a ne tsara u lyai kaci, tyoku u uza ɗa u tsu radagbusa akere a ne gbani gbani wa.

²⁷ N kana ta ikyamba i va n gonukoi i'ya kagbashi ka va, adama a ɗa a'ayin a ɗa baci n kotsoi uyanka aza roku kuɓari, Kashila ka bishinka mu kune ki wa.

10

Kotsu i gbashika ameli wa

¹ Ama a va, ma ciga ta i ciba n ili i'ya i gitai n isheku i tsunu aza ɗa a tonoi Musa. Kashila ka tono ta n ele an u suki kalishi ka walai a kapala ka le, aku u tuko le gba le a upashi u Mala ma Shilit a iyamba i ekpi.

² Nala Kashila ka lyuɓugu le a wokoi yavu atoni a Musa a asuvu a kalishi n a asuvu a kushiva.

³ Gba le a lya ta ilikulya i'ya i wutai a zuba.

⁴ Gba le a so ta mini ma ma wutai n ucira u Kashila. Mini ma nala mi ma wuta ta a katali a zuba ka ka soku le, kpam katali ka nala ki Kawauwi ka.

⁵ Shegai gba n nala aza roku a ɗa pini ushani a asuvu a le a yan ili i'ya Kashila ka panai kayanyan

---

† **9:25** A'ayin a nala yi, uza ɗa baci u lyai kalambale u tsu wusha ta funi ɗa a yain n avuku, kpam u tsu rongo u'ekpe wa.

ka le wa. Aku a wunusa le, ikyamba i le kpm a wacinsai i'ya a asuvu a kakamba.

⁶ Kpm ili i nala yi i gita ta tsara u woko tsu iryoci, tsara i bishinka tsu uciga ili i cingi tyoku da ama a nala yi a yain.

⁷ Kotsu i gbashika ameli tyoku da aza roku a le a yain wa. Tagarada u Kashila u dana ta, "Ama yi a yan ta abiki a gbani kpm a dusuki a lyai kpm a soi. Aku a 'yangai a jei."

⁸ Aza roku a le a yain tsishankala, adama a nala, ama azu kamanga n azu a tatsu (23,000) a da a kuwai a asuvu a kain ka te. Kotsu tsu yain unyushi u cingi tyoku da a yain wa.

⁹ Kotsu tsu kondo Magono ma Zuba tyoku da a aza roku a le a yain wa, aku a'ali a kapusa le a wunusai.

¹⁰ Kpm kotsu i yain tsali tyoku da aza roku a le a yain wa, kpaci ili i'ya i zuwai Kashila ka suki katsumate ka ukpa ka ne ka wuna le da gai la vi.

¹¹ Gba ili i nala yi i gita ta tsara u woko tsu iryoci. A korongu ta i'ya tsara u woko tsu kubari. Kpaci tsa rongo ta a a'ayin a da a'ari evu n ukotso.

¹² Va wundya baci vari n ucira, vu kirana kotsu vu rukpa wa.

¹³ A'ayin a da baci Kashila ka kondo vu, kotsu vu ciga an nala dem wa konduso ama da buwai. Kashila ka tsu kana ta kazuwamgbani ka ne, kpm u tsu asaka ukondo vi u wura ili i'ya va kpada ukawunku wa. A'ayin a ukondo, wa naka vu ta ucira u da va fuda va kawunku u da, kpm Kashila ka naka vu ta ure u da va lya kaci ka ukondo vi.

¹⁴ Ama a va, adama a nala kotsu i suma ulyaka ameli kayala.

¹⁵ Eda aza a kakiri a da. Yawunsukai kaci ka de ko ili i'ya ma ciga n tonuko da vi i mayun i'ya.

¹⁶ Tsu ciba baci a'ayin a da Asheku a lyai ilikulya i makorishi, tsu bidya baci mako tsu cikpai Kashila, mpasa n Kawauwi n da tsa pece. Tsu golo baci burodi tsu takumai, ikyamba i Kawauwi i'ya tsari upece.

¹⁷ Tsu pece baci burodi u te, tsu woko de la vi ikyamba i te, ko an u wokoi tsa ta ushani.

¹⁸ Cibai n aza a Isara'ila, ya dem reve ta an a yain udarakpa a asudarakpa, gba aza da a takumai inyama yi a woko ta ili i te n udarakpa vi.

¹⁹ Tonuko da ma tonuko da an kameli ko ilikulya i'ya a yankai ameli udarakpa i'ari n kalen wa.

²⁰ Shegai tonuko da ma tonuko da ili i'ya a darankpai ameli, ityoni i cingi i'ya a nakai i'ya, Kashila wa. Kpam ma ciga i woko ili i te n ityoni i cingi wa.

²¹ Ya so a mako ma Asheku aku i doku i soi a mako ma ityoni i cingi wa. Ya lya ilikulya i Asheku aku i doku i lyai ilikulya i'ya a nekei ityoni i cingi wa.

²² Tsa ciga tsu zuwa Asheku malyon da? Tsa wundya tsa n ucira u da tsa 'yuwan Asheku bawu u yan tsu mavura?

Nakai Kashila karinga maco

²³ Aza roku a de a dana ta, "Tsa fuda ta tsa yan gba ili i'ya tsa ciga!" Shegai n tonuko da ili dem da ya lobono uyan wa. I dana ta, "Tsa fuda ta tsa yan ili i'ya tsa ciga!" Shegai n tonuko da ili dem da ya banga da wa.

²⁴ Kotsu vu zami ili i'ya ya lobono vu koshi wa. Vu zami dem ili i'ya ya lobono ama da a buwai.

²⁵ Takumai inyama i'ya a ka dengishe a kuden. Kotsu i wecike ko a ɗaramkpa i'ya kameli wa, atakasuvu a ɗe a ka rongo ta na ndishi n shinga,

²⁶ adama a ɗa Tagarada u Kashila u dana ta, “Likimba u Asheku u ɗa kabolo n ili i'ya i'ari pini a asuvu a ne gba.” ◇

²⁷ Aza ɗa bawu a'ari Atoni a libana vu baci ulya ilikulya n ele, kpam va ciga vu yain nala, wala ba vu lyai ili i'ya dem a naka vu. Kotsu vu wecike ko i'ari n mele wa.

²⁸⁻²⁹ Shegai uza roku u tonuko vu baci, “Ilikulya i na a neke ta i'ya a asu u kameli,” kotsu vu lyai ilikulya i nala yi wa, ko vu yawunsa baci unyushi u ɗa wa, vu lyai i'ya wa. Adama a ɗa uza ɗa u tonuko vu vi u yawunsa ta unyushi u ɗa vu lya baci i'ya.

Nida a ka kangu mu uyan ili i'ya ma fuda ma yan adama a ɗa ya zuwa uza roku unyushi?

³⁰ Ma cikpa baci Kashila adama a ilikulya aku n lyai i'ya, nida a ka gonuko mu uza u unyushi adama a ɗa n lyai i'ya?

³¹ Va lya baci, ko va so, ko kpam va yan ili i roku, yan ili dem a ure ɗa ya naka Kashila tsupige.

³² Kotsu vu yain ili i roku i'ya ya zuwa aza a Yahuda, ko Awulawa, ko kpam Atoni a Kashila i woko le unyushi wa.

³³ Yanyi tyoku ɗa n tsu yan. N matsa ta n zuwa ya dem pana kayanyan a ili i'ya n yansai. N zama ili i'ya ya tuko mu ili i shinga wa, shegai ili i'ya i'ari i shinga a asu u ama, kotsu a tsara iwauwi.

◇ 10:26 Ishp. 24:1.

11

¹ U kana ta vu toni iryoci i va, tyoku da mpa n tonoi iryoci i Kawauwi.

Uwenishike a kaci ka ulya kayala

² N cikpala da ta adama a da i tsu cibusa ta na mpa maco, kpam n i toni uwenishike u da n tsu yanka da.

³ Shegai n ciga ta i reve ili i na: Kawauwi ka ta n ucira a kaci ka vali, vali wa ta n ucira a kaci ka uka, Kashila kpam ka ta n ucira a kaci ka Kawauwi.

⁴ Vali da baci dem u palai kaci ka ne a'ayin a da wa yan kavasu ko wa dansa akani a Kashila, wa tuko ta Kawauwi uwono.

⁵ Uka da bawu u palai kaci ka ne a'ayin a da baci wa yan kavasu ko wa dansa akani a Kashila, wa tuko ta vali u ne uwono. Uka u nala vi dere da wari n uka da a punai kaci adama a iryoci i uwono.

⁶ Nala wari, u 'yuwan baci ucaca diko she a kuruwa kenji ka ne gba. An u wokoi ili i uwono i'ya a asu u uka a kidasa yi baci kenji ko kpam a kuruwa yi ka, she u pala kaci ka ne.

⁷ Kashila ka yan ta a'ali tsara a rotso yi, a naka yi kpam karinga. Nala u wenike ta kotsu vali u kimba ili i roku a kaci ka ne wa. Kashila ka yan ta uka tsara u naka vali u ne karinga.

⁸ Kashila ka zuwa vali u kagita u wuta a asuvu a uka wa, shegai u zuwai uka u kagita u wuta a asuvu a vali.

⁹ Kashila ka yan vali adama a uka wa, shegai u yan ta uka adama a vali.

¹⁰ Adama a nala a da uka wa pala kaci ka ne tsara u wenike an wari a kere ka ucira u vali u ne, kpam n adama a atsumate a zuba.

¹¹ Tyoku ḁa tsari utono Asheku, aka a'ari upeci n a'ali wa, a'ali kpm a'ari upeci n aka wa.

¹² Mayun ḁa uka u kagita u wutaḁa a asuvu a vali, aka kpm a matsai a'ali a ḁa a buwai. Shegai Kashila ka ka yain ili gba.

¹³ Wecei kaci ka ḁe, u gan uka u yain kvasu bawu u cacai diko a kaci ka ne? Ili i uwono i'ya wa?

¹⁴ Eda i wene tyoku ḁa Kashila ka yain likimba wa, vali wa baci n kenji zakaḁa u tsu woko ili i uwono wa?

¹⁵ Shegai uka wa baci n kenji ka bululu ili i tsulobo i'ya. Kashila ka ka naka yi kenji nala tsara ka woko yi ili i upalaka.

¹⁶ Hal n gogo-na, ama roku a ka ciga ta a nanamgbana a ukuna u na vi, shegai ma dana ta atsu n a'uwa a Atoni a ḁa a buwai kotsu tsu yan ili i roku kau wa.

Ulya u Ilikulya i Asheku

¹⁷ A'ayin a ḁa i bolomgbonoi a asu u te, i tsu yan ili i shinga wa shegai i gono i yain i gbani. Adama a nala ma cikpala ḁa a uwenishike u ḁa ma ciga n yanka ḁa gogo-na vi wa.

¹⁸ A kagita, n pana ta a da a'ayin a ḁa baci i bolomgbonoi i tsu pecene ta abon abon, kpm n wushuku ta n ukuna u roku u ili i na yi.

¹⁹ Malala ma la wa, u kana ta i yain n abon kau-kau a asuvu a ḁe, pini nala, ya dem u wene aza ḁa a ka yan ili mai.

²⁰ A'ayin a ḁa baci i bolomgbonoi, i tsu wundya ta Ilikulya i Asheku i'ya ya lya, shegai nala wari wa.

²¹ Adama a ɗa a'ayin a ɗa baci ya lya, i tsu yan ta maloko i wusanasa gba ilikulya yi, aku aza roku a woko n kambulu. Aza roku gbam hal a soi a gutukpa!

²² I'a n a'uwa a de asu u ɗa ya lya kpam i soi wa? I goro kuwa ku Atoni ku Kashila ɗa? I ne aza a unambi uwono ɗa? Nɗya u gain n tonuko ɗa? Ya wundya ma cikpala ɗa an ya yansa nala ɗa? Ma cikpala ɗa wa, ko kenu!

²³ Asheku a naka mu ta uwenishike u ɗa n wenishike ɗa: N kayin ka a nekei Asheku Yesu vi, u bidya ta burodi.

²⁴ U cikpa ta Kashila adama a burodi vi, aku u jibamgbanasai u ɗa u danai, “Ikyamba i va i'ya na vi i'ya a nekei adama a de. Rongoi a uyansa nala kotsu i cibusa na mpa.”

²⁵ Nala dem an a lyai ilikulya, aku u bidyai mako, u danai, “Mako ma na mi kazuwamgbani ka savu ka Kashila ka, nala u wenike ta ukuna u maci u ɗa a shamkpai a mpasa n va. A'ayin a ɗa baci dem i soi a mako ma na mi, uyansa nala wa zuwa ta i ciba na mpa.”

²⁶ I takuma baci burodi na kpam i soi a mako ma na, dansa ɗa i'ari udansa Kawauwi ka kuwa ta. Rongoi udansa nala hal u gono.

²⁷ Adama a nala uza ɗa baci u takumai burodi u Asheku ko kpam u soi a mako ma ne a ure u ɗa bawu wa naka yi tsupige, u yan ta unyushi u cingi a ikyamba i Asheku na mpasa n ne.

²⁸ Da gai i zuwai u gain i kondo ve kaci ka de kahu i takuma burodi ko kpam i soi a mako ma ne mi.

²⁹ Kpaci i reve baci kalen ka ikyamba i Asheku wa, aku i takumai burodi ko kpam i soi a mako ma ne, kaci ka ɗe ka ya ronuko ukida u ugana.

³⁰ Ili i'ya i zuwai aza roku a ɗe ushani a'ari na mɓala kpam bawu ucira u ikyamba ɗa gai la vi, hal aza roku gbam a kuwai.

³¹ Tsa gita baci ve tsa kondo kaci ka tsunu, Kashila ka yanka tsu afada wa.

³² Shegai Asheku a tsu yan tsu ta mavura u lapula tsu, tsara a makorishi a wacinsa tsu wa, a'ayin a ɗa baci a ka wacinsa likimba.

³³ Adama a nala ama a va, a'ayin a ɗa baci i bolomgbonoi tsara i lyai Ilikulya i Asheku, kotsu i vanamgbana.

³⁴ Kpam aza roku a ɗe a'a baci n kambulu, gitai ve i lyai ilikulya a kuwa, tsara a'ayin a ɗa baci ya lya kabolo i ronuko kaci ka ɗe kadamaɗ a asu u Kashila wa.

Ma tonuko ɗa ta ili i'ya ya yan a ukuna u roku n tuwa baci.

12

Kune icun kau-kau ku Kulu Keri

¹ Ama a va, gogo-na ma koronku ɗa ta a kaci ka kune ku Kulu Keri ku tsu nakasa ya dem icun kau-kau a asuvu a tsunu.

Ma ciga ɗa ta i reve ukuna u maci a kaci ka le.

² Ma ciga ta i ciba kahu i woko Atoni a Asheku, a tono ta n ada a ure u ɗa bawu u gain tsara i gbashika ameli a ɗa bawu a ka dansa.

³ Ma ciga ta i reve uza u dana baci, “Yesu uza u unu u cingi ɗa!” Kulu Keri ku Kashila ku tono n vuma u nala vi wa. Kpam uza u dana baci, “Yesu

Asheku a ɗa!” Kulu Keri ka koshi ku zuwa yi u dana nala.

⁴ Kune ka pini icun kau-kau, shegai Kulu ku te ka ku tsu neke ka.

⁵ Ire i'ya pini ushani i uyan tsugbashi, shegai gba tsunu Asheku a te a ɗa tsa gbashika.

⁶ Ama a tsu fudā tā a yain icun manyan kau-kau, shegai Kashila ka te ki ka ka tsu naḳa ya dem ucira u yain manyan nala.

⁷ Kulu ku tsu wenike tā kaci ka ne a asu u Katoni dem, ku naḳa yi baci manyan ma ma ɓaṅga Atoni gba.

⁸ Kulu ku Kashila ku tsu naḳa tā uza ucira u uyan adooki n kakiri. Kulu ku te ki ka kpm ku tsu naḳa uza roku ucira u yain kadyanshi ka kari ushadangi n ureve.

⁹ Kulu ku te ki ka kpm ku tsu naḳa vuma upityanangu u pige. Ku naḳa kpm uza roku ucira u taṅasa ama.

¹⁰ Ku naḳa uza u na ucira u uyan ikunesavu, uza u nide kpm u naḳa yi ucira u kuɓari ku akani a Kashila. Ku naḳa kpm uza roku ucira u utakpana ili i'ya i wuta a asu u Kashila n i'ya bawu i wuta a asu u Kashila. Kulu Keri ka ku tsu naḳa uza roku ucira u uyan kadyanshi n aletsu a roku. Ku naḳa kpm uza roku ucira u toɗugbuso ili i'ya a dansai n aletsu a roku yi.

¹¹ Kulu Keri ku te ku nala ki ka koshi ku tsu naḳa kune ku nala ki gba. Aya u tsu yawunsa ko kune ku eni ka ya dem wa tsara.

Ikyamba i Kawauwi n apashi a ne

¹² Ikyamba i vuma ili i te i'ya, shegai i'a tā n apashi ushani. Ko an u woko i apashi a ɗa pini

ushani a ikyamba a ɗa a ɓolomgbonoi a wokoi ikyamba i te. Ikyamba i Kawauwi dem nala i'ari.

¹³ Aza roku a tsunu aza a Yahuda a ɗa, aza roku kpam Awulawa. Aza roku a tsunu agbashi a ɗa, aza roku kpam agbashi a ɗa wa. Shegai Kulu Keri ku lyuɓugu tsu ta ku gonuko tsu kapashi ka ikyamba i Kawauwi. Gba tsunu Kulu ku te ka tsu wushai.

¹⁴ Mayun ɗa, ikyamba i'a ta n apashi kau-kau, kapashi ka te ka wa.

¹⁵ Kune ku dana baci, “Mpa ma a kapashi ka ikyamba wa, kpaci mpa kukere ku wa,” nala u kangu yi u woko a kapashi ka ikyamba ɗa?

¹⁶ Kutsuvu ku dana baci, “Mpa ma a kapashi ka ikyamba wa, kpaci kutsuvu ka koshi mari mpa keshi ka wa,” nala u kangu yi u woko a kapashi ka ikyamba ɗa?

¹⁷ A da baci ikyamba gba keshi ka, nida ya pana? Kpam a da baci ikyamba gba kutsuvu ka, nida wa tsukpa magulani?

¹⁸ Shegai Kashila ka yan ta ikyamba i tsunu n apashi ushani, kpam u zuwa ta kapashi dem asu u ɗa wa ciga ka.

¹⁹ A'ari a da baci gba apashi a ikyamba kapashi ka te ka koshi, i'ari ya woko ikyamba wa.

²⁰ Mayun ɗa, apashi a ɗa pini ushani, shegai ikyamba i te i'ya.

²¹ Wa yan wa keshi ka tonuko kukere, “Vari n kalen wa!” Ko kaci ka tonuko a'ene, “I'ari n kalen wa!”

²² Wa yan nala wa! Apashi a ikyamba a ɗa tsa wundya yavu a'a n ucira wa vi, a ɗa a lakai kalen cika.

²³ Apashi a roku a ɗa pini a ikyamba i tsunu a ɗa tsu wenei yavu a'ari n kalen cika wa, shegai tsu la ta ukirana n a ɗa cika. Tsu tsu pala ta apashi a ikyamba i tsunu i'ya bawu tsa ciga a wene,

²⁴ shegai tsu tsu asaka ta a roku bawu tsu palai. Kashila ka fobuso ta ikyamba i tsunu tyoku da gbam apashi a ɗa tsu wenei yavu a'ari n kalen wa a da a wokoi n kalen cika.

²⁵ U yan ta nala tsara u zuwa gba apashi a ikyamba a yain manyan kabolo derere, kapashi dem ka kirana n atoku.

²⁶ Kapashi ka ikyamba ka te ka pana baci ikyamba, apashi a ɗa a buwai dem a ka pana ta ikyamba n eyi. A naka baci kapashi ka te tsupige, a ɗa a buwai gba a ka zangana ta kabolo n eyi.

²⁷ Gba de kabolo, ikyamba i Kawauwi i'ya i'ari. Ya dem kapashi ka ikyamba ka ne ka.

²⁸ Aza roku a ɗa na aza da Kashila ka zuwai a ikyamba i Kawauwi: aza a kagita asuki a ɗa, aza a ire ntsumate, aku aza a tatsu awenishiki. Kashila ka zuwai kpam aza a uyansa ikunesavu, n aza da a'ari n ucira u utansa ama. U zuwai kpam aza da a tsu bangasa atoku, n aza a utono n ama. U zuwa ta kpam dem aza a uyan kadyanshi n aletsu a roku.

²⁹ Ya dem da wari kasuki? Ya dem da u tsu dansa akani a Kashila? Gba da ama a'ari awenishiki? Ya dem da wari n ucira u da wa yan ikunesavu? Mayun tani nala wa.

³⁰ Ya dem da wari n ucira u da wa tansa ama? Kashila ka naka gba tsunu ucira u da tsa fuda tsa dansa n aletsu kau-kau? Ya dem da wa fuda wa tofugbuso ili i'ya a dansai n aletsu a roku? Mayun tani nala wa.

³¹ Shegai i zuwa maluwa i tsarā kune ka ku lai tsulobo.

Gogo-na ma tonuko dā tā ili i roku i'ya i lakai gba.

13

Uciga

¹ N dansa baci n aletsu a ama, ko kpam n kaletsu ka atsumate a zuba, shegai bawu ma ciga ama, kadyanshi ka vā ka rotso tā mawurā ma ulapa u urim,* ko kpam mawurā ma kalingi.

² Kulu ku naka mu baci ucira u dā ma dansa akani a Kashilā, shegai bawu ma ciga ama, mpa ili i roku i'ya wa. Nala kpam ma fudā baci ma reve ili hal dem n ili i'ya i'ari usokongi, kpam bawu ma ciga ama, n woko ili i roku wa. Nala dem wa woko mā baci n upityanangu u dā ma tonuko masasa ma 'yanga ma gono a asu u roku.

³ Ko n naka baci aza a unambi gba ili i'ya mari n i'ya, kpam ko n neke baci ikyamba i vā ufarakpa u urunukpa, n ciga baci ama wa, u woko mu tā ili i gbani.

⁴ Uciga wā tā n ahankuri n tsulobo. Uciga wari n malyon wa. Uciga u tsu dansa n aradi wa. U tsu bidiga kaci ka ne tsupige wa.

⁵ U tsu dansa tsarā u nusuka ama wa. U tsu matsa u tsaraka kaci ka ne ili maco wa. U tsu yan

---

* **13:1** A tsu yan tā manyan n ili i na yi a asu u ulyaka ameli kayala. Kacan ka a tsu rongo uyansa ka tsu naka Kashilā ka maci tsupige wa. Nala kpam dem, uza roku u yan baci kadyanshi n aletsu a roku bawu u ɓangai kuwa ku Atoni, ka tā tyoku u kacan ka ulyaka ameli kayala kpaci ka naka Kashilā ka maci tsupige wa.

maloko ma uyan upan wa. U tsu ciḅa n unyushi u ḅa ama roku a yanka yi wa.

⁶ U tsu yan mazāḅa a'ayin a ḅa ukuna u cingi u gitai wa, shegai u tsu yan ta mazāḅa a'ayin a ḅa ukuna u mayun u wutai a kateshe.

⁷ Uciga u tsu kotso wa, u tsu asaka uwushukusu wa, wa ta n uzuwa u uma maco, kpam u tsu kawunku ta maco.

⁸ Uciga u tsu barakpa ta hal ubana. Kune ku kadyanshi ka akani a Kashila ka kotso ta. Kune ku kadyanshi n aletsu a roku ka kotso ta. Kune ku ureve dem ka kotso ta.

⁹⁻¹⁰ Kpaci kune ku tsunu ku ureve n ucira u udansa akani a Kashila ku shadangu wa; shegai a'ayin a ḅa baci u ḅa wari ushadangi u tuwai, pini nala, u ḅa bawu wari ushadangi vi wa woko u gbani.

¹¹ An mari maku, n dansa ta tyoku u maku, n yawunsa ta tyoku u maku, n yansa ta kaco tyoku u maku. An n gbonguroi, aku n asakai uyansa tyoku ḅa maku ma tsu yansa.

¹² A'ayin a na, an tsa wenishe ili i Kashila, tsu wene i'ya sarara wa, tyoku ḅa vu tsu wene kaci ka vunu vu webele baci madubu ma mari dusu. A'ayin a ka tuwa ta a ḅa tsa wene Kashila a'eshi a'eshi. Gogo-na ureve u va kenu ḅa wari, shegai a'ayin a nala yi ma koruso ta ma reve ili gba, tyoku ḅa Kashila ka reve mu gba gba.

¹³ Ili i tatsu i'ya pini i'ya ya barakpa: up-ityanangu, n uzuwa u uma, n uciga, kpam i pige a asuvu a le i'ya uciga.

14

Kulu Keri n kune

¹ Yanyi gba ili i'ya ya yan i cigi atoku a de. Kpam dem i yain n maluwa ma uwusha kune ushani ka Kulu Keri ku tsu naka da, kpam kune ka ku lakai ka ku udansa akani a Kashila.

² Aza da a tsu dansa n aletsu kau-kau a tsu dansa n ama da bawu a ka pana wa, shegai n Kashila uza da u tsu panaka le. A tsu dansa ta ukuna u maci u da wari usokongi n ucira u Kulu Keri.

³ Shegai aza da a tsu dansa akani a Kashila a tsu dansa ta n ama tsara a banga le, a gbamatangu le, kpam a tanasa le atakasuvu.

⁴ Aza da a tsu dansa n aletsu kau-kau kaci ka le ka koshi a tsu banga, shegai aza da a tsu dansa akani a Kashila a tsu banga ta kuwa ku Atoni gba.

⁵ N dana ta, wa lobono da ta i dansa n aletsu kau-kau gba de, kpam wa la ta tsulobo gba de i'ari i fuda i dansa akani a Kashila. Kune ku udansa akani a Kashila ku la ta ka udansa n aletsu kau-kau kalen. Kune ku aletsu ki she a tsara uza da wa fuda wa todugbuso kalen ka aletsu ki da ka banga gba kuwa ku Atoni.

⁶ Ama a va, n tuwa baci ara de n dansai n aletsu kau-kau, nida nala wa banga da? Nala wa banga da wa, ko kenu. Shegai n tonuko da baci ili i'ya Kashila ka wenike mu, ko n tonuko da kpam ili i ureve, ko akani a da Kashila ka ciga mu n dansa, ko uwenishike.

⁷ Ili i'ya a tsu fulusa tyoku u ugbali ko kpam i'ya a tsu keme tyoku u molo ili i'ya bawu i'ari n uma, uza wa reve ushipa vi wa she kakemi ki ka keme karara.

⁸ Kavana ka ka tsu tono n asoje ka shika baci mai wa, niɗa asoje yi a ka fobuso?

⁹ Nala dem uza wa fuda wa reve ili i'ya va dansa wa, she vu dansa karara. Nala baci wa, n uwule u da koshi va dansa.

¹⁰ Aletsu a da pini icun kau-kau a likimba, kpm kaletsu ka la ka bawu kari n kalen wa.

¹¹ Uza wa dansa baci n kaletsu ka bawu n panai, n tsu woko ta kamoci.

¹² Ya ciga baci kune ku Kulu, foloi Kashila ka naka da ka ka banga gba kuwa ku Atoni.

¹³ Uza da baci wari n kune ku kadyanshi n aletsu kau-kau, u yain kvasu ka wa tsara kune ka wa fuda wa todugbuso ili i'ya wa dansa.

¹⁴ Kpaci n yan baci kvasu n aletsu kau-kau, kulu ku va ka ka yan kvasu ki, shegai n reve ili i'ya ma dansa wa.

¹⁵ Ndy a ma yan? Ma yan ta i'ya gba. Ma yan ta kvasu a kulu, kpm ma yan ta kvasu n kadyanshi ka n revei. Ma shipa ta a kulu, kpm ma shipa ta n kadyanshi ka n revei.

¹⁶ I bolomgono baci ya cikpala Kashila n kulu ku de, ama roku a ka reve wa. A reve baci ili i'ya ya tono wa, niɗa a ka reve a wushuku, "Ami"?

¹⁷ Vu cikpala ta Kashila mai, shegai nala u banga uza roku wa.

¹⁸ N cikpa ta Kashila an ma fuda ma dansa n aletsu kau-kau ushani n la da.

¹⁹ Shegai tsu bolomgono baci ulyaka Kashila kayala, n da u laka ta tsulobo n dansa idani i tawun i'ya ama a panai, n u da ma dansa idani azu kupa (10,000) n aletsu kau-kau.

²⁰ Ama a va, asakai uyawunsa tyoku da mmuku n tsu yawunsa. Wokoi tyoku u ibaba i'ya bawu a yain ili i cingi. Kpam i woko aza da a kuwai a uyawunsa u de.

²¹ A korongu ta a Tagarada u Kashila:

“Magono ma Zuba ma dana ta,
‘Ma dansa ta n ama a va n aletsu kau-kau
a da amoci a ka fuda a dansa.
Shegai gba n nala a ka panaka mu wa.’ ”

²² Kune ku kadyanshi n aletsu kau-kau iryoci i'ya adama a aza da bawu a'ari Atoni, shegai Atoni wa. Kune ku udansa akani a Kashila ka banga ta Atoni, shegai aza da bawu a'ari Atoni wa.

²³ Ko n nala, aza da bawu a'ari Atoni ko kpam aza da bawu a revei ili i na yi, a' a baci kabolo n ada asu u da i bolomgbonoi vi, a panai ili i'ya ya tono n aletsu kau-kau, a ka yawunsa ta yavu ijan i'ya da.

²⁴ Shegai ama a nala yi a pana baci ya dem wa dansa kadyanshi ka Kashila, a ka reve ta ele aza a unyushi a da, kpam i'ya a panai vi ya yanka le ta afada.

²⁵ A ka dansa ta ili i'ya i'ari usokongi a atakasuvu a le. Aku a kudangu a lyaka Kashila kayala, a dana, “Mayun da Kashila ka ta kabolo n ama a na yi.”

Yanyi ikuna mai a a'ayin a ulya kayala

²⁶ Aje a va, a'ayin a da baci i bolomgbonoi ya lya kayala, u kana ta i yain ili adama a da wa lobono uza da baci dem wari pini. Nala wari uza roku u shipa baci, ko wa wenishike, ko u dansa ili i'ya Kashila ka danai, ko u dansa n aletsu kau-kau, ko u todugbo ili i'ya vuma vi u danai.

²⁷ I bolomgbono baci, ya fuda ta ya asaka uza roku u dansa n aletsu kau-kau, ko ama a re, shegai

kotsu a lai ama a tatsu wa. A dansa uza u te uza u te, aku uza roku u toɗugbo ili i'ya a ka dansa.

²⁸ Shegai uza wā baci la wa toɗugbo wa, u kaṅa ta uza ɗa wa dansa n aletsu kau-kau vi u paɗa, aku u dansa n kaci ka ne n Kashila koshi.

²⁹ Asaka ama a re ko ama a tatsu a dansa akani a Kashila, aku ama ɗa a buwai a kondo udyanshi vi ko wā mai.

³⁰ Shegai uza roku wa dansa baci akani a Kashila, aku Kashila ka wenikei uza roku ili i roku, uza ɗa wa dansa akani yi she u shamgba ve u asaka uza u nide vi u dansa.

³¹ Asakai uza u te uza u te u dansa, tsara gba de i rotsongusu ili i roku i tsara ugbamatangu.

³² Ama ɗa a tsu dansa akani a Kashila a tsu fuda ta a kaṅa kaci ka le a asaka aza roku a dansa.

³³ Kashila ka ciga ta ama a yain ili i ndishi n shinga n a tonomgboni, shegai kabarikete wa.

A'ayin a ɗa baci ama a Kashila a ɓolomgbonoi ulya kayala,

³⁴ aka she a paɗa bini. Kotsu i asaka le a dansa wa, adama a ɗa Mele ma dana ta aka a ka woko ta aza ɗa a ka gorimuko ama.

³⁵ Ili i'a baci pini i'ya a ka ciga a reve, she a weci a'ali a le a gono baci kuwa. Ili i uwono i'ya aka a dansa a asu u kaɓolo.

³⁶ Kadyanshi ka Kashila ara de ɗa ka gitai wa, kpam ara de ɗa koshi ka rawai wa.

³⁷ Va wundaya baci kaci ka vunu avu uza u udansa akani a Kashila ɗa, ko kpam vari n kune ku Kulu, va reve ta korongu ɗa ma korongu ili i'ya Asheku a tonuko mu n koronku ɗa.

³⁸ Adama a nala, kotsu i panaka uza da bawu u panakai ili i'ya n korongi wa.

³⁹ Ama a va, i yain n maluwa ma udansa akani a Kashila, shegai kotsu i kangu uza da wa dansa n aletsu kau-kau wa.

⁴⁰ Gba ili i'ya baci dem ya yan, i yain i'ya a ure u da u lobonoi kpam i tonomgbonoi mai.

15

U'yangā u Kawauwi a ukpa

¹ Ama a va, gogo-na ma ciga ta n cibuga da n Kadyanshi ka Shinga ka n yanka da kuɓari caupa. I wusha ta ka, n upityanangu u da i'ari n u da gogo-na, i shamkpa ta Kadyanshi ka Shinga ka nala ki.

² Kpam Kadyanshi ka Shinga ka na ki ka ka wauwa da i'ya baci kapala n uwushukusu n ili i'ya n tonuko da. I yan baci nala wa, upityanangu u de u gbani u da.

³ N tonuko da ta ili i'ya a tonuko mu. Ukuna u da u lai kalen u da na: Kawauwi ka kuwa ta adama a unyushi u cingi u tsunu, tyoku da Tagarada u Kashila u danai.

⁴ A cidangu yi ta, an a yain a'ayin a tatsu, aku a 'yangasa yi n uma, tyoku da Tagarada u Kashila u danai.

⁵ U wenike ta kaci ka ne ara Bituru, aku u wenikei kaci ka ne a asu u Kupanamere.

⁶ An nala wurai, aku u wenikei kaci ka ne a asu u atoni a ne a da a lai amangatawantawun (500) a asu u te. Ama ushani a asuvu a aza da a wene yi aza roku a buwa ta n uma, shegai aza a roku a kuwusa de.

⁷ Aku u wenikei kaci ka ne ara Yakubu, pini nala, u wenikei kaci ka ne a asu u asuki yi gbā.

⁸ A makorishi, aku u wenikei kaci ka ne ara vā, mpa uza dā gbām a matsai a a'ayin a dā bawu a gain a matsa mu.

⁹ Gbā asuki a nala yi a la mu tā. Mpa n ratsa a isa mu kasuki wa, kpaci n yanka tā kuwa ku Atoni a Kashilā mavura.

¹⁰ Shegai ukuna u shinga u Kashilā u dā u gonuko mu ili i'ya m̄ari, kpam ukuna u shinga u ne utuwā ara vā ili i gbani i'ya wa. N matsai n yain manyan hal n lai gbā asuki a dā a buwai, shegai mayun dā, ukuna u shinga u Kashilā u dā u yain manyan mi, mpa wa.

¹¹ Adama a nala, n yanka dā baci kuḅari ko kpam kasuki ka roku a asuvu a le ka yanka dā kuḅari, gbā ili i te i'ya tsu yain, kpam ili i'ya i wushuki i'ya.

U'yangā u akushe

¹² Tsu yan baci kuḅari ku a 'yangasai Kawauwi a ukpā, nida aza roku a dē a ka dana akushe a ka 'yangā a gono n uma wa?

¹³ Nala mayun dā baci, wa wenike la vi dē a 'yangasā Kawauwi wa.

¹⁴ Kpam a 'yangasā baci Kawauwi wa, kuḅari ku tsunu ku gbani ka, kpam upityanangu u dē u gbani u dā.

¹⁵⁻¹⁶ A 'yangasā baci akushe a gonoi n uma wa, Kashilā ka 'yangasā Kawauwi wa. Shegai tsu dana tā Kashilā ka 'yangasā tā Kawauwi. Adama a nala a 'yangasā baci akushe wa, u woko la vi dē kaḅan ka tsa yansa.

17 Kpam a 'yàngasà baci Kawauwi wa, upityanangu u ðe u gbani u ða, kpam i'á tã a asuvu a unyushi u cingi u ðe.

18 Nala mayun ða baci, ama ða a kuwã cina a zuwa ðe upityanangu u le ara ne, a ka yan le ðe mavura.

19 Tsu wushuku baci n Kawauwi ka wauwa tsu a uma u naha bamu n uma u ða wa tuwã, u gan tã ama a pana tsu asuvayali kapala n ama ða a buwai.

Tyoku ða a ka 'yàngasà akushe

20 Shegai ukuna u mayun vi u ða a 'yàngasà tã Kawauwi a ukpã, aya gbã kagita ka u'yàngã asuvu aza ða a ka 'yàngasà a gono n uma.

21-22 Gbã ama a kuwã tã adama a ili i'ya vuma u te u yain, Adamu ða tuko tsu ukpã gbã tsunu. Nala dem a 'yàngasãi ama a ukpã adama a ili i'ya vuma u te u yain. Kawauwi ka ka tuko tsu uma gbã tsunu.

23 Shegai a ka 'yàngasà tã ya dem utonomgboni. Kawauwi ka a gitãi u'yàngasà, a'ayin a ða baci Kawauwi ka gonoi, a ka 'yàngasà tã ama a ne gbã.

24 Nala u wura baci, aku makorishi ma likimba ma tuwã. Kawauwi ka wacinsa tã gbã atokulalu a ne icun kau-kau, aku u gonuko Kashilã Tata tsugono.

25 Kpaci u kanã tã Kawauwi ka lyai tsugono hal u shilakanã n atokulalu a ne gbã, aku u zuwa le a kere ka adeshikpetsu a ne.

26 Kpam utokulalu u makorishi u ða wa wacinsa u ða ukpã.

27 An Tagarãda u Kashilã u danai Kashilã ka uka tã ili dem a kere ka ucira u Kawauwi, a isã pini

Kashila wa. Kpaci aya u ukai gba ili a ucira u Kawauwi.

²⁸ Aku u lya baci kaci ka ili gba, Maku mi ma zuwa ta kaci ka ne a kere ka Kashila, uza da u zuwai ili gba a kere ka ne. Aku Kashila ka lyai tsugono tsu ili gba.

²⁹ Nida ukuna u ama da a lyubugi adama a da a ka banga akushe? Nda kalen ka uyan nala? A ka 'yangasa baci akushe wa, nida a ka lyubugusu ama adama a le?

³⁰ A ka 'yangasa baci akushe wa gba gba, nida tsa zuwa kaci ka tsunu evu n ukpa a'ayin dem?

³¹ Ama a va, mayun n tonuko da, n tsu yan ta evu n ukpa kain dem. N tsu lapa ta makamba adama a ili i'ya Yesu Kawauwi Asheku a tsunu u yain ara de, kpam ukuna u na vi dem mayun da.

³² A ka 'yangasa baci akushe wa, ili i shinga i eni i'ya mu n shilakana baci n aza a Afisu aza da a'ari nnama n cingi? Ama a tsu dansa ta, cinda nala, "Asaka tsu lyai kpam tsu soi, kpaci nakpan tsa kuwa ta."

³³ Kotsu i asaka ama a yinsa da wa. A dana ta, "Aje a cingi a ka nangasa ta ahali a shinga a vunu."

³⁴ Gonukoi uyawunsa u de a ili i'ya i'ari i shinga, kpam i asaka uyansa unyushi u cingi. Panai uwono an aza roku a de bawu a revei Kashila.

A'ayin a da a ka 'yangasa tsu a ukpa

³⁵ Uza roku wa wecike ta, "Nida a ka 'yangasa akushe a gono n uma? Icu n i ikyamba i eni i'ya a ka yan n i'ya?"

³⁶ Keci ka utengeshi ka nala vi. Vu ce baci icun a iyamba, i tsu wuta wa she i kuwa ve.

³⁷ Kpam ili i'ya vu cei a iyamba yi i'ya avuku a ɗa a ka gbonguro vi wa, shegai icun i ekpi i ilya yi ko kpam icun i roku kau i'ya vu cei.

³⁸ Kashilā ka naḳa ta icun i nala yi ikyamba i'ya u ɗangasaka yi. Icun dem i tsu gbonguro ta a icun i avuku a ne.

³⁹ Ikyamba i icun i ili i'ya i'ari n uma i'a ta icun kau-kau. Ama a'a ta n icun i ikyamba i le. Nnama kpam n i le. Nnu n adan ya dem n i ne.

⁴⁰ Ikyamba i'ya pini a zuba, ikyamba i'ya kpam pini a likimba. Tsulobo tsu ikyamba i zuba tsā ta kau n tsulobo tsu ikyamba i likimba.

⁴¹ Kaara ka ta n tsulobo tsu ne, uwoto wa ta n tsulobo tsu ne, atala kpam n tsulobo tsu le kau; a asuvu a atala yi gbam tsulobo tsu takpana ta.

⁴² Nala wa woko a ka 'yangasa baci akushe a gono n uma. Ikyamba i tsunu i'ya i kuwai i shamai vi, ya woko ta kau a 'yangasa baci i'ya, kpaci a'ayin a nala yi ya doku ya kuwa wa.

⁴³ A cidangu baci ikyamba i tsunu, i tsu lobono wa kpam bawu ucira. A ka 'yangasa baci i'ya ya lobono ta kpam n ucira.

⁴⁴ Gogo-na ikyamba i kayala, i'ya tsa wene i'ya, shegai a 'yangasa baci i'ya, ya woko ta ikyamba i'ya Kulu Keri ka naḳa uma.

Mayun ɗa ikyamba i kayala i'ya pini, kpam ikyamba i'ya Kulu Keri ka naḳa uma i'ya pini.

⁴⁵ Tagarada u Kashilā u dana ta, “Vuma u kagita Adamu u wusha ta uma.” Vuma u makorishi; wata, Kawauwi, u woko ta kulu ka ka naḳa uma.

⁴⁶ Ili i'ya i gitai utuwa i'ya ikyamba i kayala, aku ikyamba i kulu i tonoi a kucina.

47 Kashilā ka kenei kayala a iyamba aku u yain vuma u kagitā Adāmu. Uacun u vuma u ire vi a zuba dā u wutāi.

48 Ya dem a likimba wā tā n ikyamba tyoku u Adāmu. Kpam ya dem a zuba wā tā n ikyamba tyoku u uza dā u wutāi a zuba.

49 Gogo-na naha tyoku dā atsu tsari tyoku u Adāmu dā, vuma u iyamba, nala dem kain ka roku tsa woko tyoku u Kawauwi, vuma u zuba.

50 Ama a vā, ma ciga dā tā i reve ikyamba i tsunu i na i'ya i'ari n inyama nā mpasa ya shama tā. Nala u wenike tā ya uwa a tsugono tsu Kashilā tsa bawu tsari n utyoku wa.

51-52 Gogo-na ma wenike dā tā ili i usokongi i'ya Kashilā ka wenike tsu: Aza roku a tsunu a ka kuwā wa, shegai a fulā baci kavana ka makorishi, Kashilā ka savadā tsu tā gbā n uyan u a'eshi rapu, hal u lai gbām uwura u ili bal. Kpaci a fulā baci kavana, a ka 'yangāsa tā akushe, kpam a ka doku a ka kuwā wa, pini nala, gbā tsunu tsa wusha tā ikyamba i savu.

53 Kpaci ikyamba i kayala i tsunu i'ya i tsu kuwā kpam i shama, a ka savadā tā i'ya a gonuko i'ya ikyamba i zuba i'ya bawu ya kuwā.

54 A'ayin a dā baci nala gitāi, kpam a savadāi ikyamba i kayala i tsunu i'ya ya kuwā, a gonukoi i'ya ikyamba i zuba i'ya bawu ya kuwā, aku a makorishi Tagarāda u Kashilā u woko mayun: “A wacinsa de ukpā! Ulya u kaci a ukpā u shadāngu de!”

55 “Nte asu u dā ukpā u lyai kaci vi? Nte kpam matadatsu ma ukpā ma ma tsu zuwa mbalā mi?”

⁵⁶ Unyushi u cingi u ɗa u tsu zuwa ukpa u tsara ucira u utuko mɓala, kpam ucira u unyushi u cingi Mele ma.

⁵⁷ Shegai tsu cikpa ta Kashila an u asakai Asheku a tsunu Yesu Kawauwi u naka tsu ulya u kaci a ukpa.

⁵⁸ Ama a va aza da ma ciga, adama a da Kashila ka yain nala, shamgbai n ucira. Kotsu i asaka ili i roku i gbadā da hal i loko da wa. Zuwai kaci ka de i woko ayain a manyan maco a'ayin a da baci ya yan manyan ma Asheku, kpaci i reve ta manyan ma ya yan adama a Asheku ma gbani ma wa.

16

Uwushika ama a Kashila kune

¹ A'ayin a da baci ya wushika ama a Kashila kune, kotsu i yain tyoku da n tonukoi a'uwa a Atoni a da a'ari a Galatiya.

² Kain ka kagita ka a'ayin a shindere dem u kana ta i fofo ikebe i roku a ikengi a ili i'ya i tsarai. Zuwai i'ya adama a kune. I yan baci nala, ya rongo ubana n i goni tsara i wushi i'ya a'ayin a da baci n rawai wa.

³ Dangasai Atoni a roku a bidya ikebe yi ubana a Urishelima. N rawa baci ma naka le ta ukaniko-rongi u da wa wenike an i wushuki n ele.

⁴ U lobono baci n bana dem, tsa yan ta nwalu mi kabolo.

Ili i'ya Bulus wa ciga u yain

⁵ Ma kyawunsa baci a Masidaniya, ma bana ta n kondo da.

⁶ Gaawan ma dusuku ta n ada a'ayin a re, ko gbam hal ubana makorishi ma a'ayin a kutanu.

Aku i ɓaṅga mu n kaṅa ure ubana asu u da dem ma bana.

⁷ N rawa baci ara de gogo, ma ɓaraka wa. Wari wa laka mu ta n ɓaraka a ure kahu n rawa ara de, tsara n tuwa baci n ɓaraka n ada Asheku a wushuku baci.

⁸ Shegai ma shamgba ta pini na a Afisu hal Abiki a Kain ka Amangarenkupa† a wura.

⁹ Kpaci a kukpunka mu ta ure u pige u uyan manyan ma shinga, kpam ama ushani a ka nakasa ta kaci, ko an u wokoi aza roku ushani a ka yan ta tsilala n ats.

¹⁰ A'ayin a da baci Timoti rawai, wusha ni mai. Wa yan ta manyan ma Asheku tyoku u va.

¹¹ Kotsu i asaka uza roku u goro yi wa. Naka ni unu u shinga u de kpam i ɓaṅga yi u kaṅa ure wa gono baci utuwa ara va. Ma vana yi ta n aza roku a gono.

¹² Gogo-na, a ukuna u utoku u tsunu Apolo. N tonuko yi ta u bolomgbono n atoku a'ayin a da baci a ka tuwa da ukondo, shegai u ciga u yain nala a'ayin a na wa. U tsu baci kabala, wa bana ta.

Bulus kotsoi ukanikorongi u ne

¹³ Rongoi ufoɓusi. Kanai upityanangu u de gbam-gbam. Kotsu i pana uwonvo wa. Yanyi ucira.

¹⁴ Yanyi manyan ma de gba n uciga.

¹⁵ I reve ta Isitifanu n aza a kuwa a ne alya a gitai a wokoi Atoni a Akataya, kpam a neke ta kaci ka le tsara a gbashika ama a Kashila. Ama a va ma folo da,

¹⁶ i toni ama a na n aza da a'ari tyoku u le i yain manyan n ele i pana ka le.

¹⁷ N pana t̄a kayanyan an n wenei Isitifanu, n Faratunata, n Akaiku. A b̄anga mu t̄a adama a da bawu i'ari pini.

¹⁸ A gbamatangu mu t̄a cika, n reve t̄a dem nala a yanka d̄a. Kpam u kana t̄a i naka icun i ama a nala yi tsupige.

¹⁹ A'uwa a Atoni a da a'ari pini na a uyamba u Asiya a ka sukunku d̄a t̄a idyani i le.

Akila n Bilikisu kabolo n ama a Kashila a da a tsu gawunsusa a kuwa ku le, a ka sukunku d̄a t̄a idyani i le a asuvu a kala ka Asheku.

²⁰ Gba Atoni a Asheku a ka sukunku d̄a t̄a idyani i le.

Danasai atoku a de mai.

²¹ Mpa Bulus uza da korongi idyani i na yi n kukere ku va.

²² N yan t̄a kavasu Kashila ka yanka uza da baci dem bawu wa ciga Asheku un̄a. Kpam asaka Asheku a tuwa gogo.

²³ Asaka ukuna u shinga u Asheku Yesu u rongo n ada.

²⁴ Ma ciga t̄a gba uza da wari uza u Yesu Kawauwi.

**Kazuwamgbani ka savu n Tsikimba n a6on a
da a dangasai a kazuwamgbani ka cau
New Testament in Tsikimba (NI:kdl:Tsikimba)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tsikimba

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tsikimba

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 5 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

a4f6a28b-3d6d-50b4-a81b-06ae05a66010